

Kapcsolj a 6. sebességbe! A mobil távközlés új irányai

Németh Vilmos
ATOMCSILL

ELTE, 2022. október 6.

Tartalom

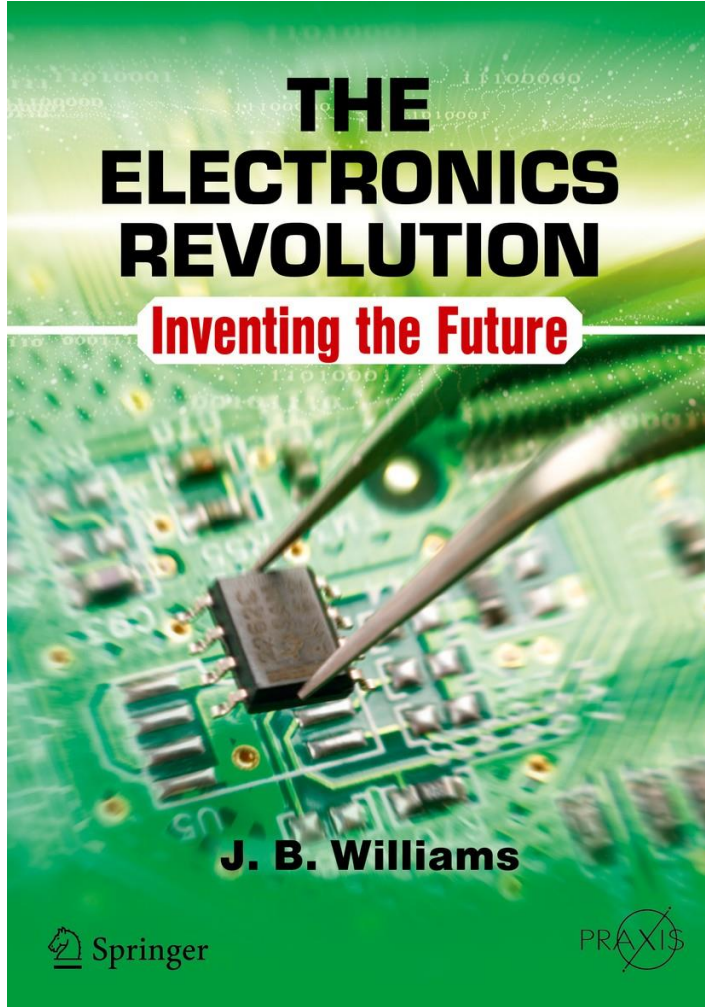

- **Digitális forradalom**
- **Miért kell 5G?**
- **5G műszaki jellemzői**
- **Fontos 5G komponensek**
- **5G felhasználási területek**
- **5G Magyarországon**
- **6G vízió és extrém alkalmazások**
- **6G az EU-ban és itthon**
- **Mit hoz a jövő?**

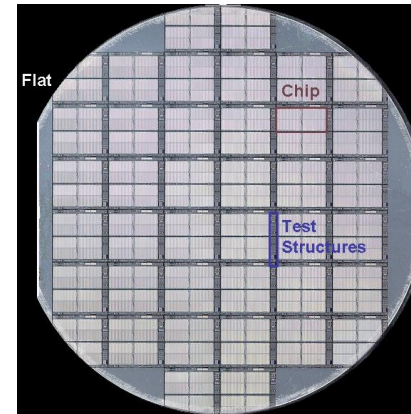
Digitális forradalom

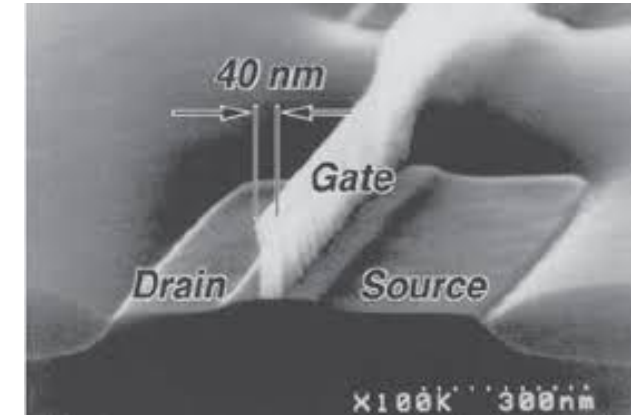
Mikroelektronika és a digitális robbanás

1947

1958

Internet felhasználók száma

Internet Users in 2021

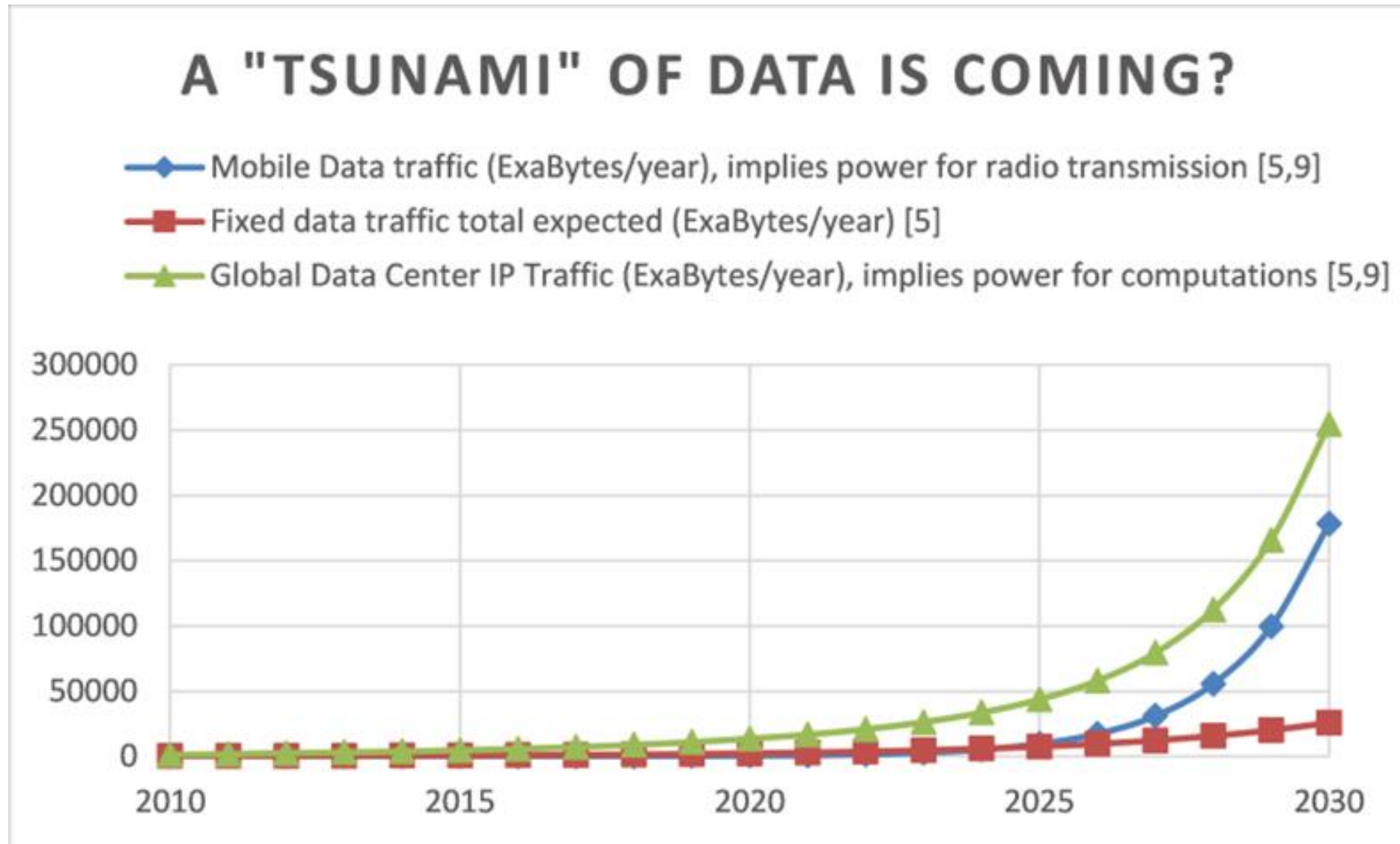
Gyorsuló világ

2021 This Is What Happens In An Internet Minute

Exponenciális adatforgalom növekedés

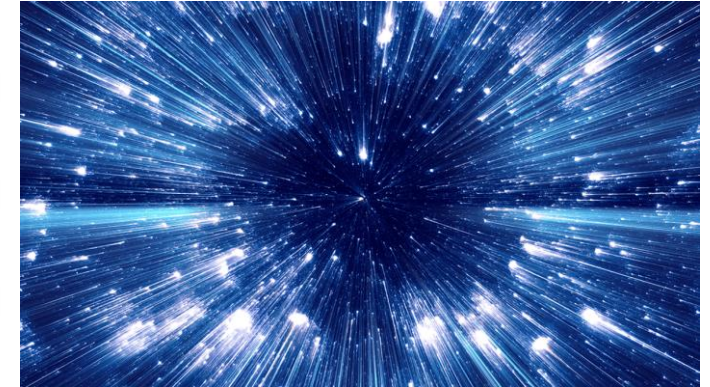
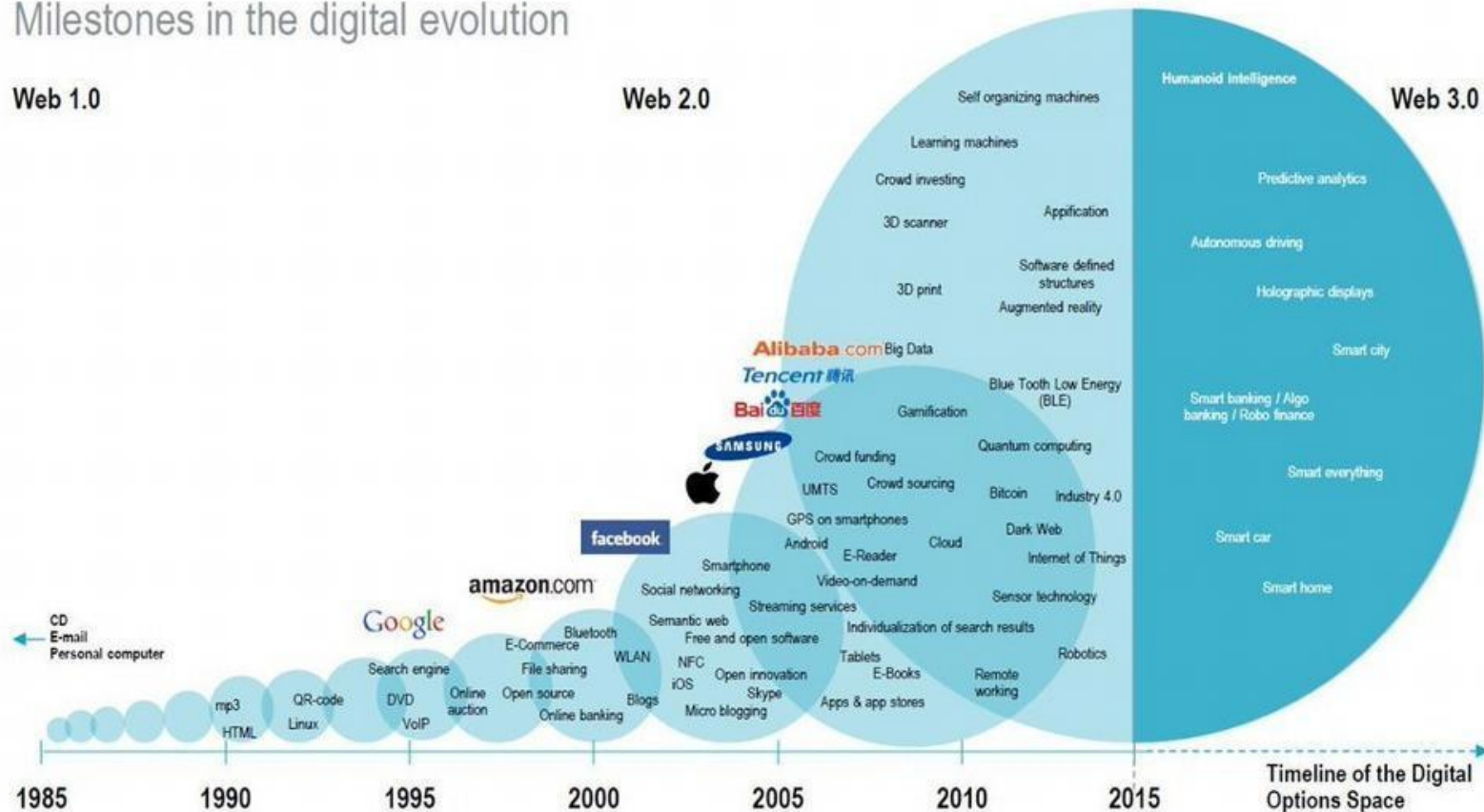

Digitális univerzum tágulása

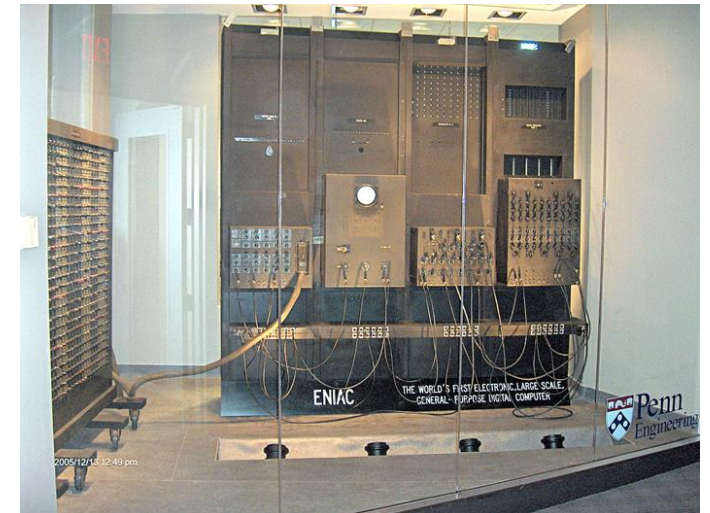

Digital Transformation has changed everything and is set to continue, as digital options follow an exponential growth path

Milestones in the digital evolution

Big Bang

ENIAC – 1945. dec. 10.

Exponenciális technológiai változások

Az exponenciálisan növekvő technológiák alapjaiban változtatják meg az életünket és a gazdaságot (disruptive technologies)

Innovációs hullámok

Új iparágak és üzleti modellek

Semmi sem örök!

Róma, Szt. Péter tér

Az 5G már megérkezett

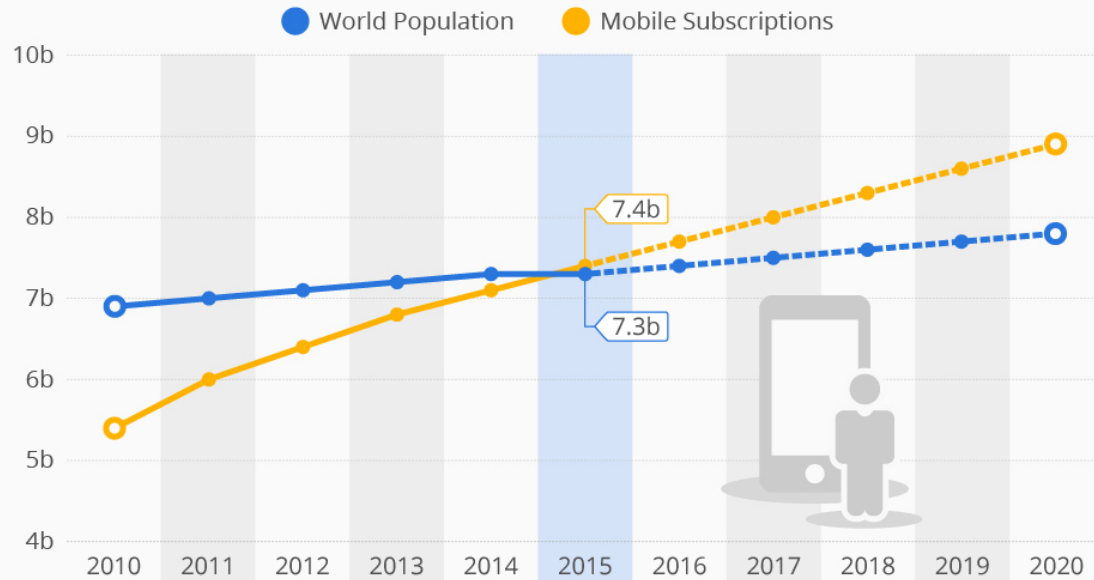

Miért kell 5G?

Mobile Subscriptions to Outnumber the World's Population

World population vs. estimated number of worldwide mobile subscriptions

© StatistaCharts Sources: Ericsson, United Nations

statista

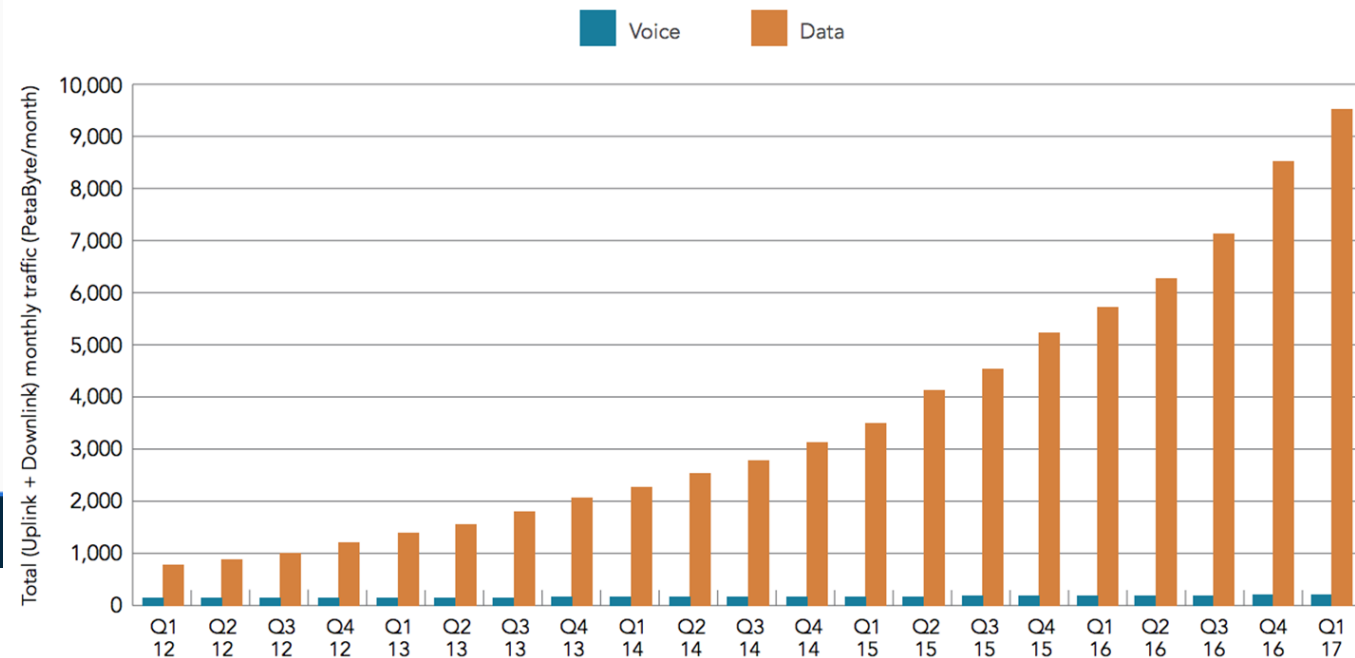
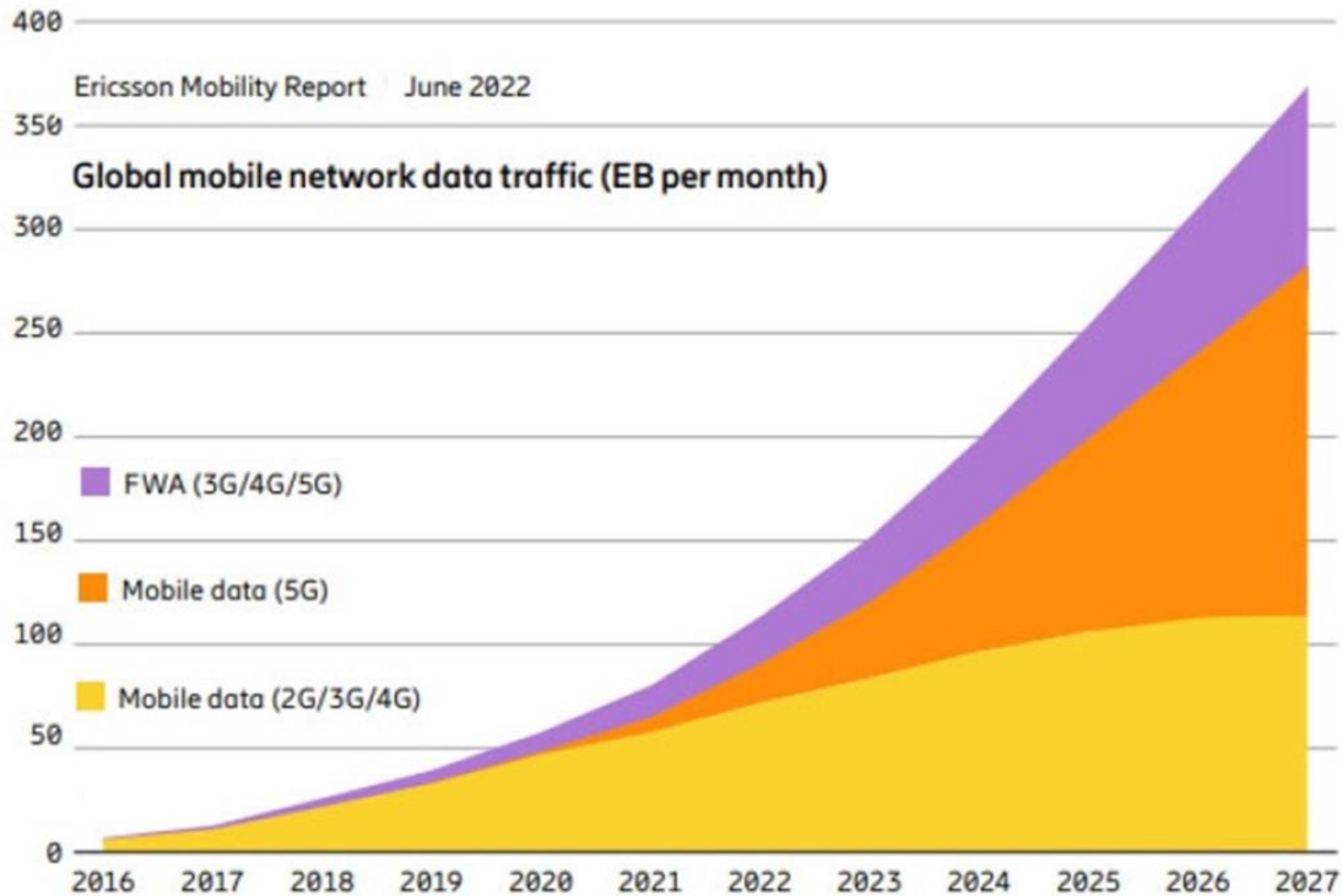

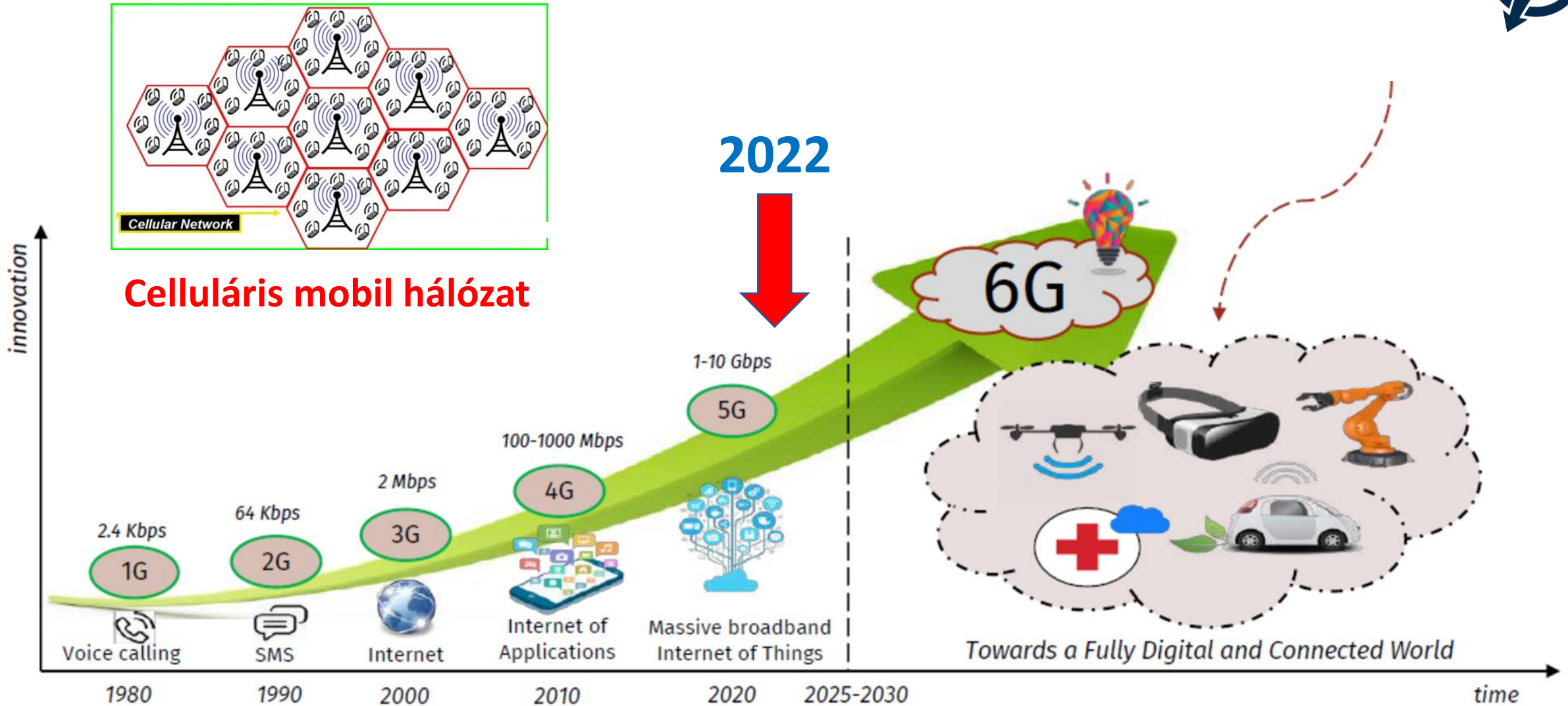
Figure 39: Total Monthly Mobile Voice and Data Traffic as Measured by Ericsson

A mobil előfizetések 68 %-a szélessávú szolgáltatás a világon

Várható mobil adatforgalom

Mobil technológia evolúciója

5G spektrum kiosztás

Low frequency
cells *700 MHz*

High frequency
cells *3.4-3.8 GHz*

Millimetre wave
cells *26 GHz*

Large scale events
Thousands of users

Vehicle communications
Transport infrastructure

Environmental
monitoring &
Smart cities

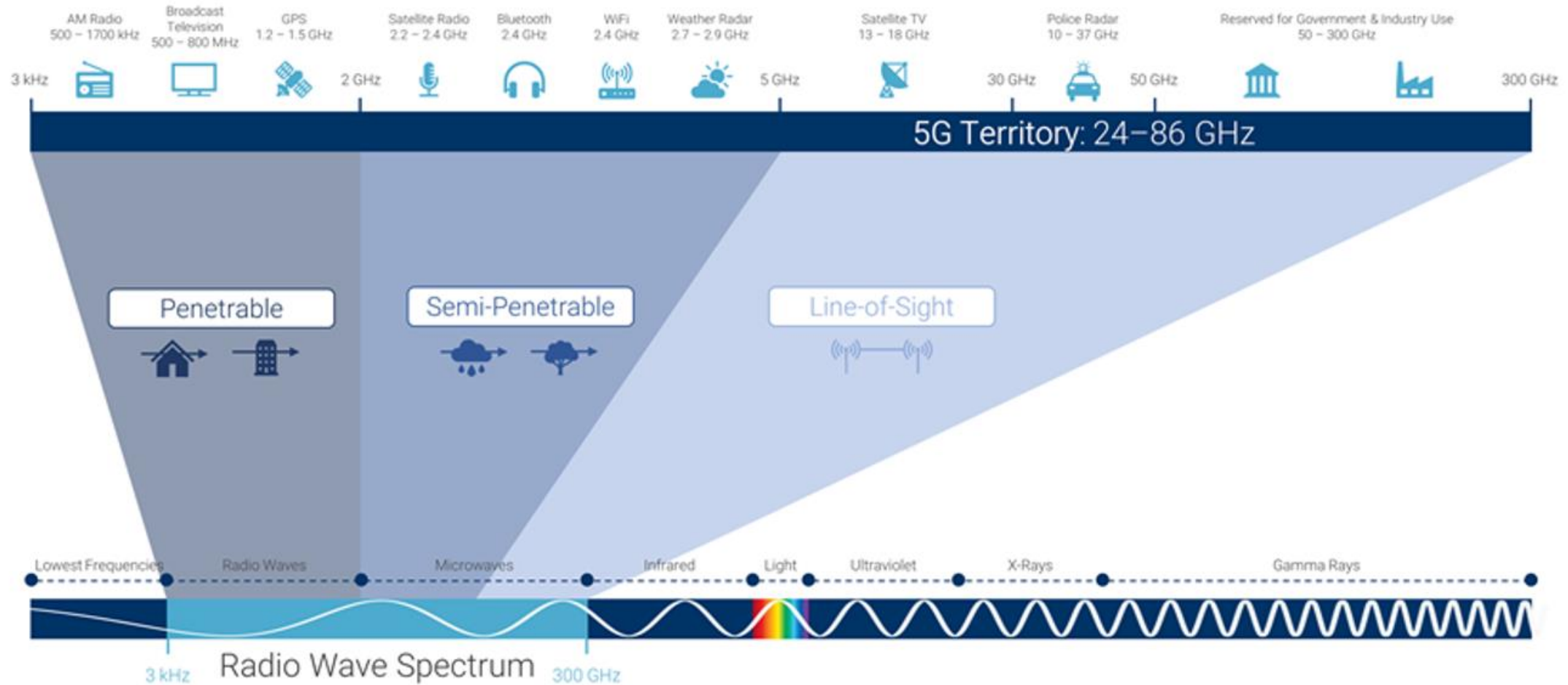
Transport &
infrastructure

Improved residential
connections,
Smart energy

5G spektrum

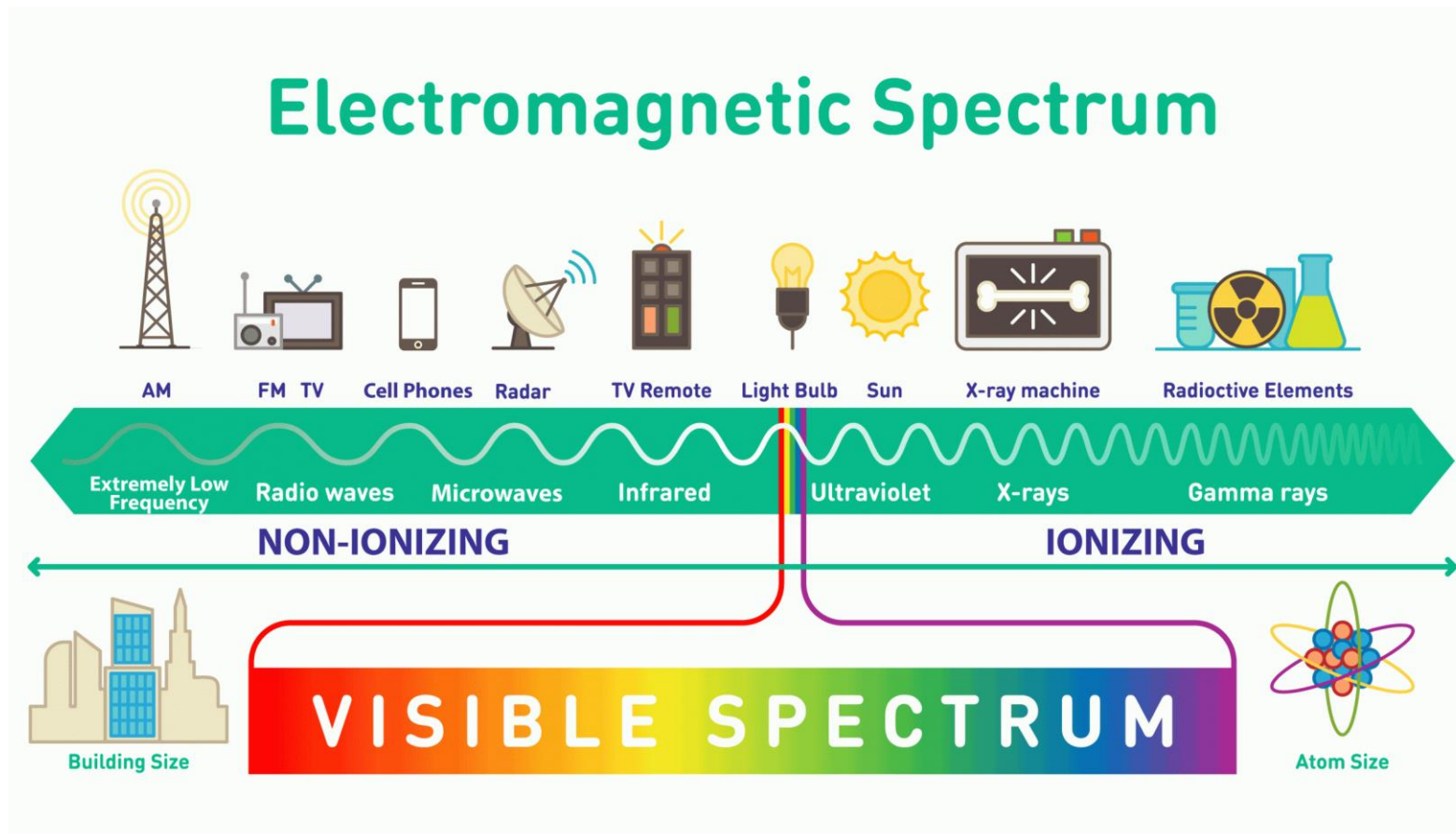

High speeds favor high frequencies for 5G

RF egészségügyi hatások

Hullámhossz:

10 Km- 1 m

1m - 0,3 mm

300 - 0,78 μ m

0,7 - 0,4 μ m

380 - 10 nm

10 - 0,01 nm

< 0,01 nm

Megnevezés:

Rádió
Mikrohullám
Infravörös
Fény
Ultraibolya
Röntgen
 γ sugarak

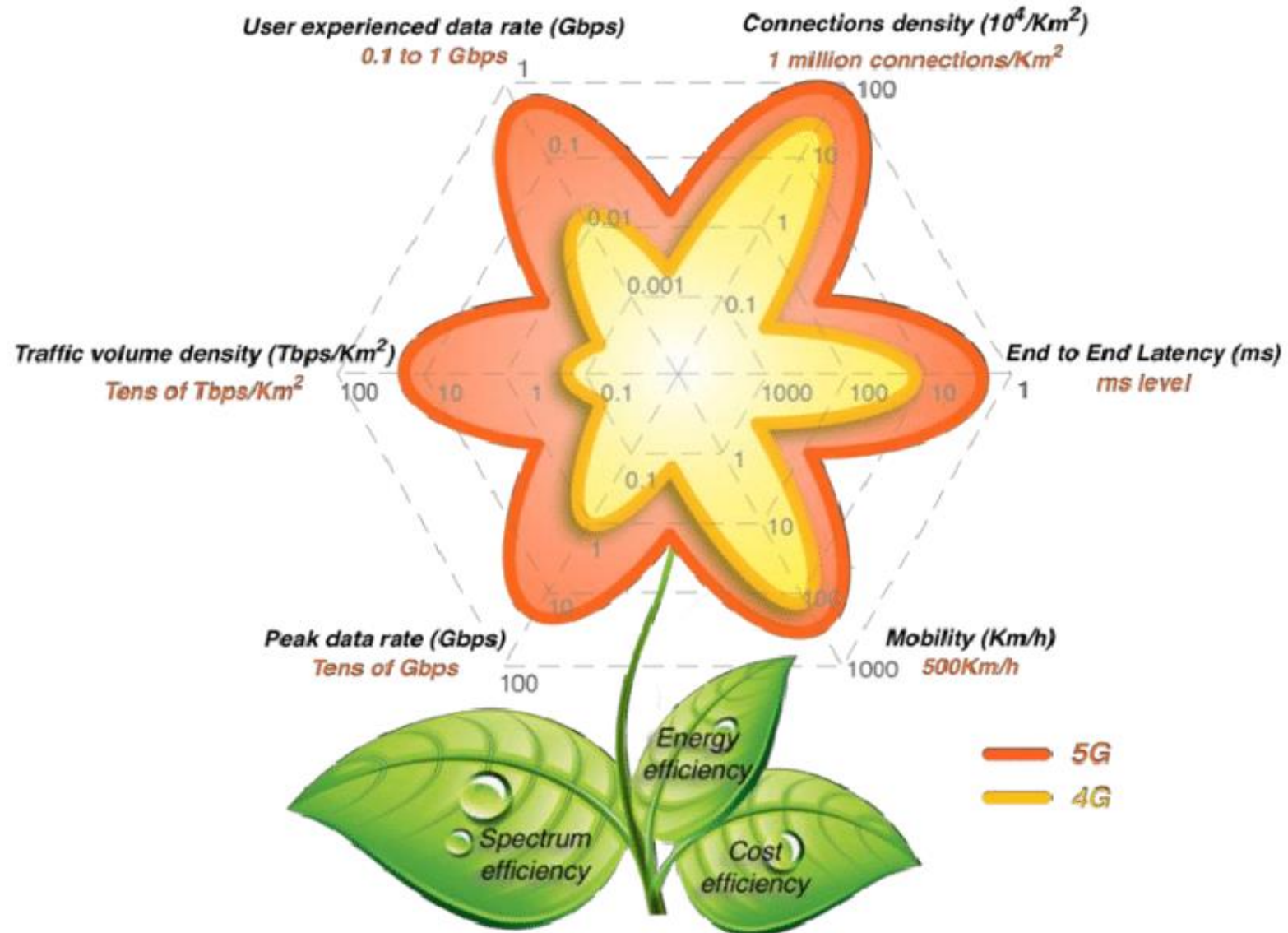
WHO: „Eddig nem találtak hosszútávú káros egészségügyi hatásokat”

5G szabványosítási menetrend

Release-15 and Release-16 Specification and Commercial launches timeline

5G műszaki jellemzők (KPI)

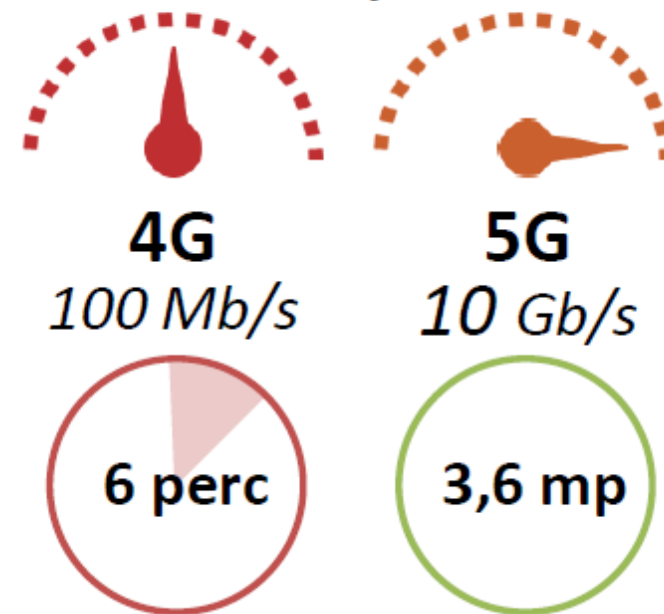

4G LTE vs. 5G

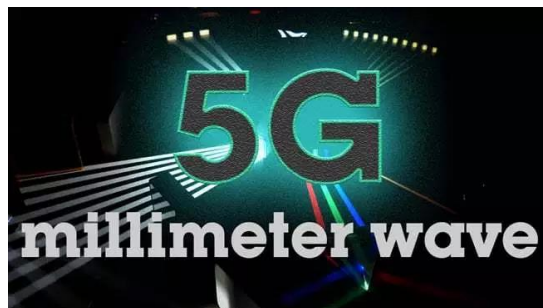

	4G	5G
Csúcs letöltési sebesség	1Gbps	20Gbps
Felhasználó által tapasztalt sebesség	10Mbps	100Mbps
Késleltetés	10ms	1ms
Csatlakozási sűrűség	100,000 eszköz/km ²	1,000,000 eszköz/km ²
Energiahatékonyság	1x	100x
Spektrumhatékonyság	1x	3x
Terület forgalmi kapacitása	0.1Mbps/km ²	10Mbps/ km ²

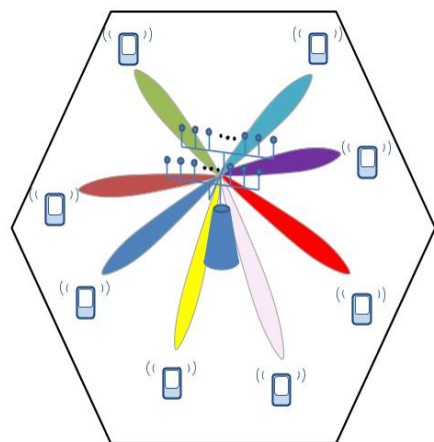
egy 2 órás film letöltési ideje

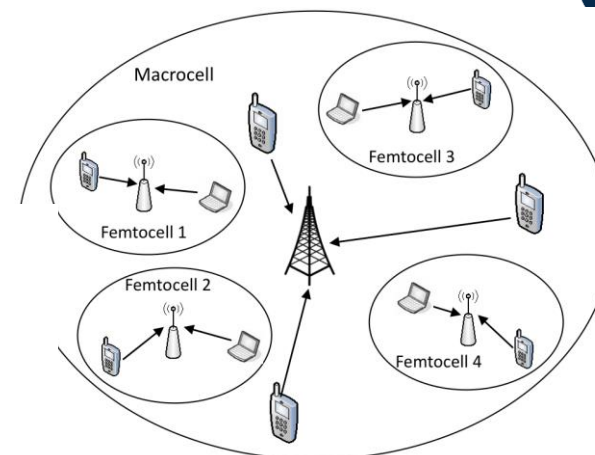
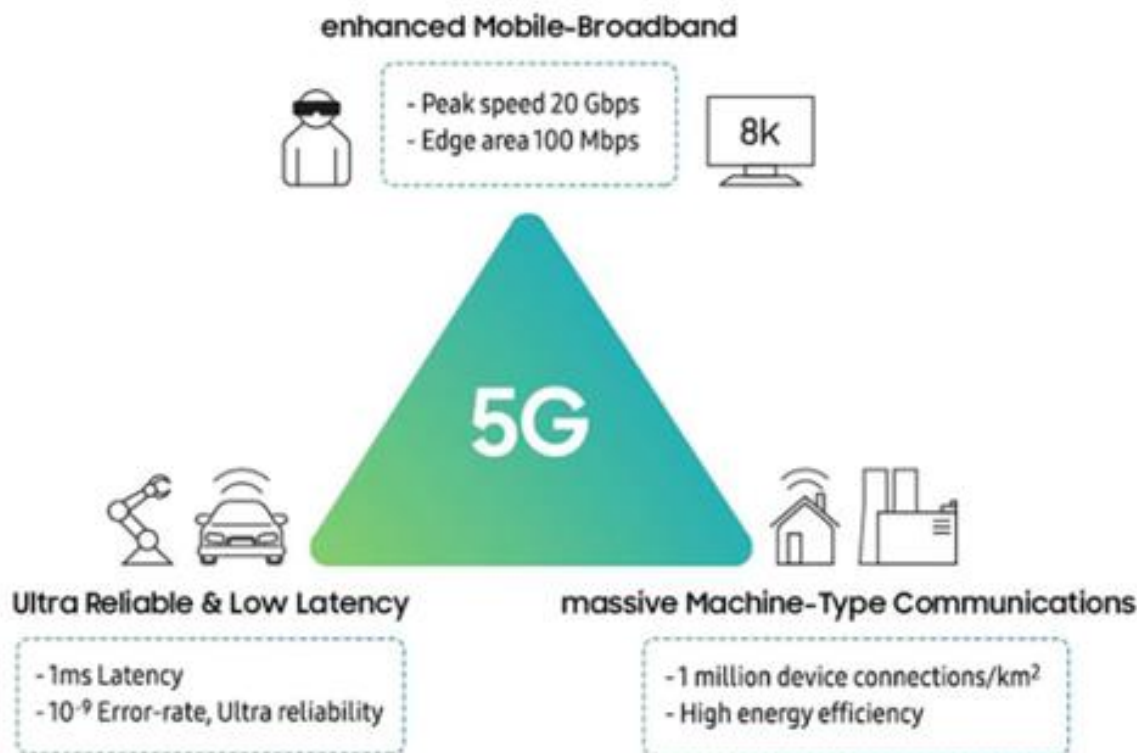
5G scenáriók és kulcstechnológiák

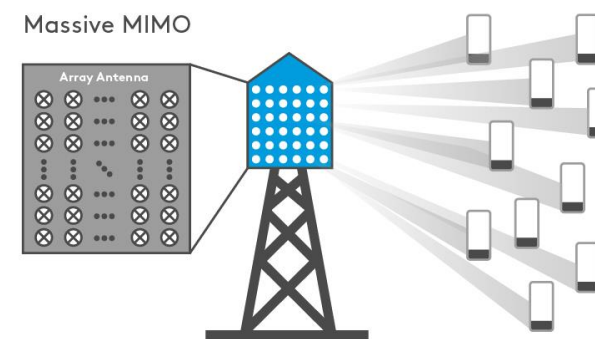
mmWave

Nyalábformálás

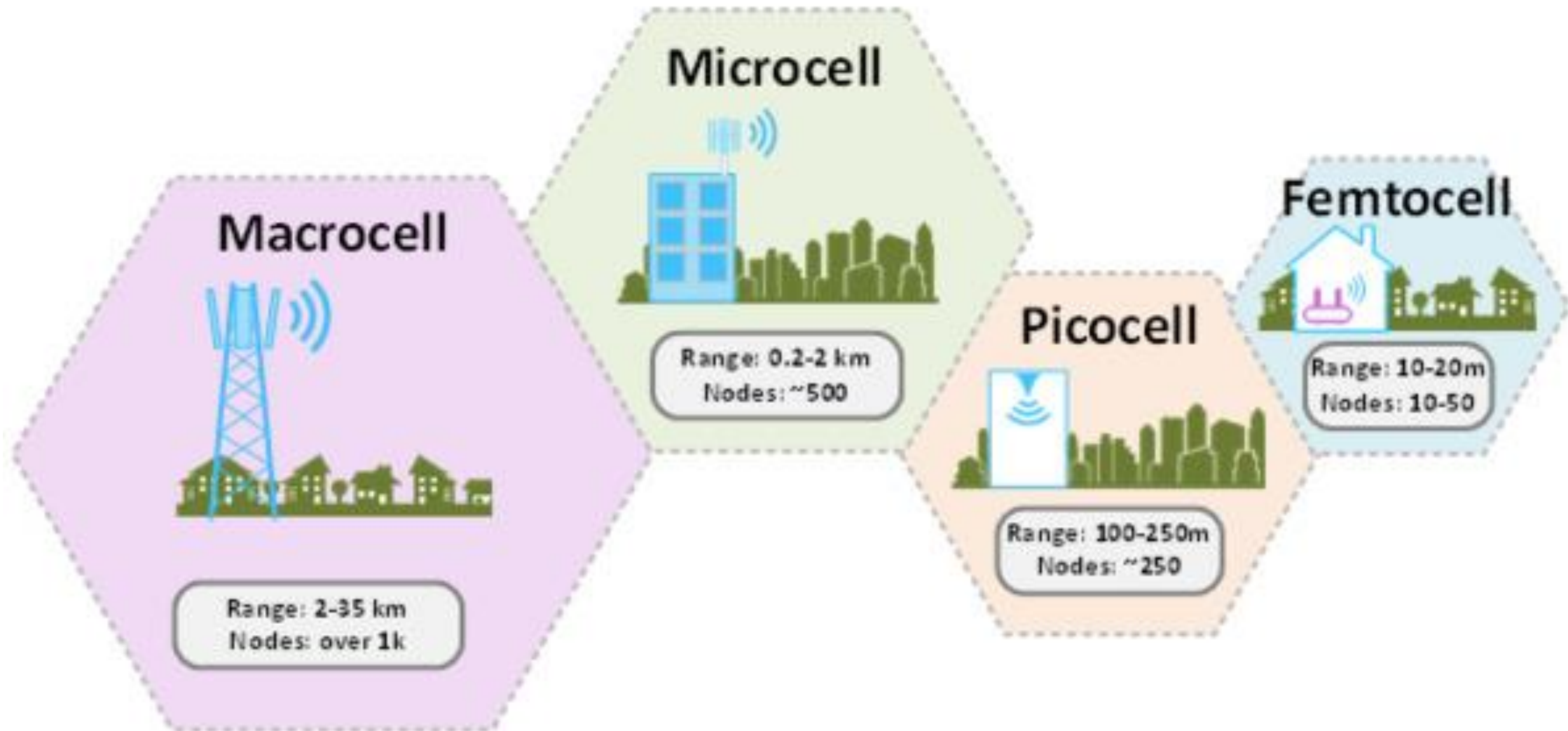

Kis cellák

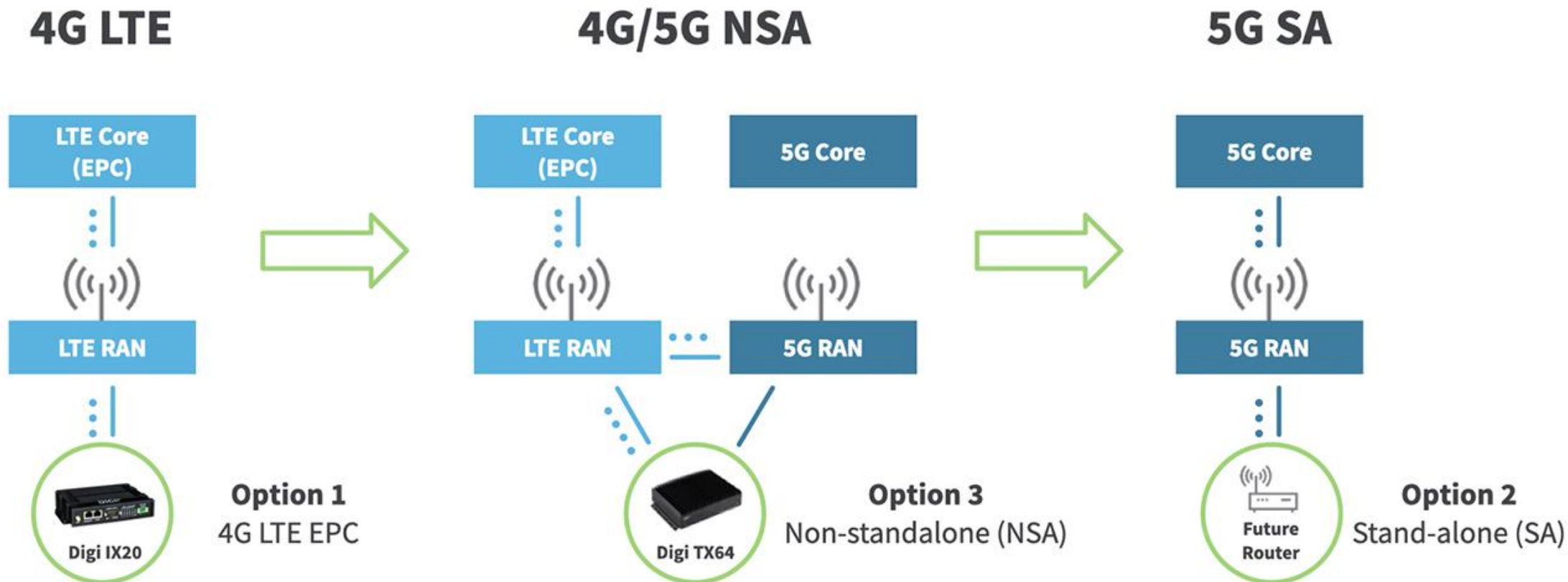

Massive MIMO

5G makro- és kisméretű cellák

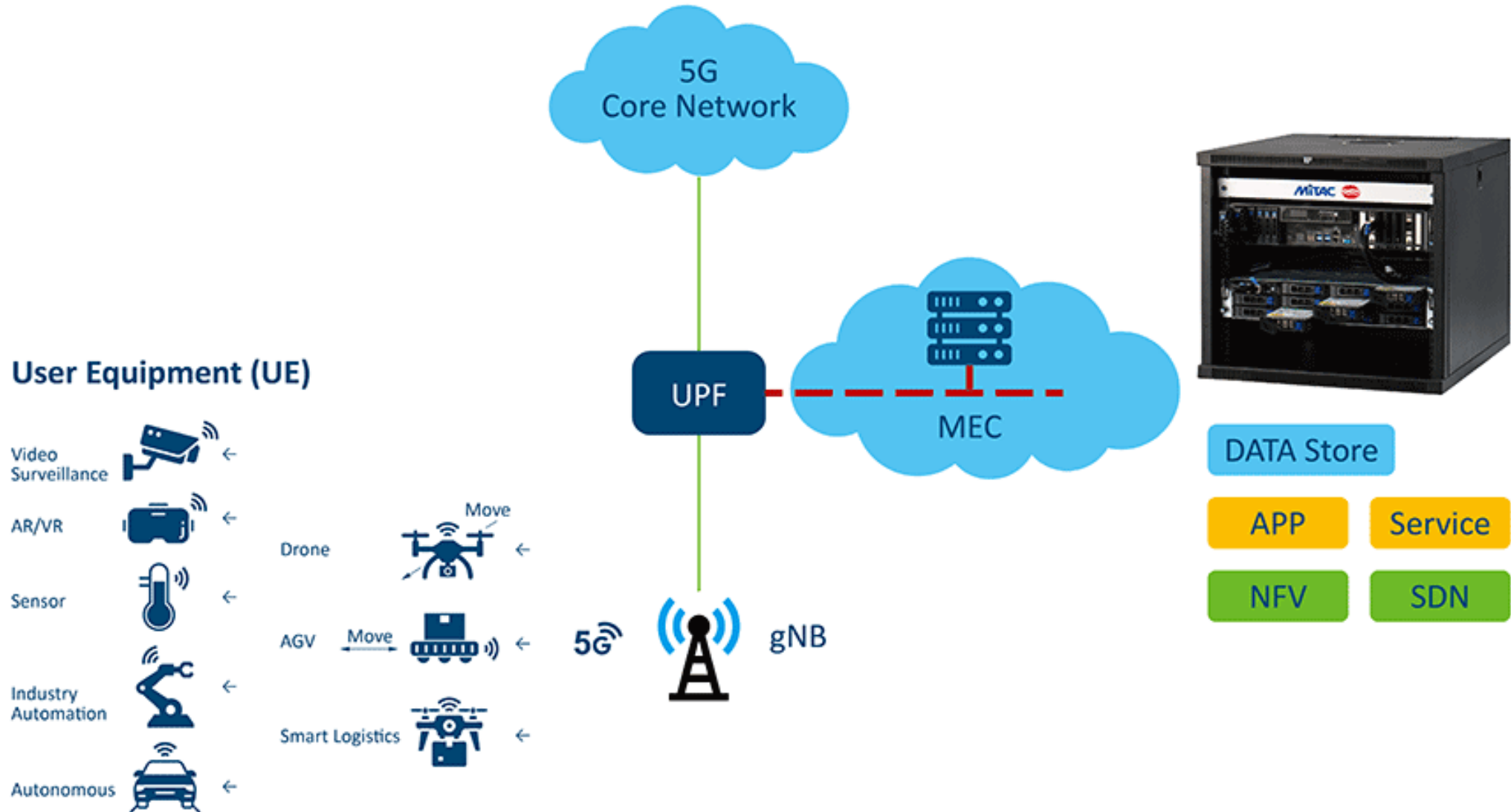

4G és 5G hálózatok együttműködése

5G mobil szolgáltatások „Non-Standalone” és „Standalone” üzemmódban

5G Mobile Edge Computing (MEC)

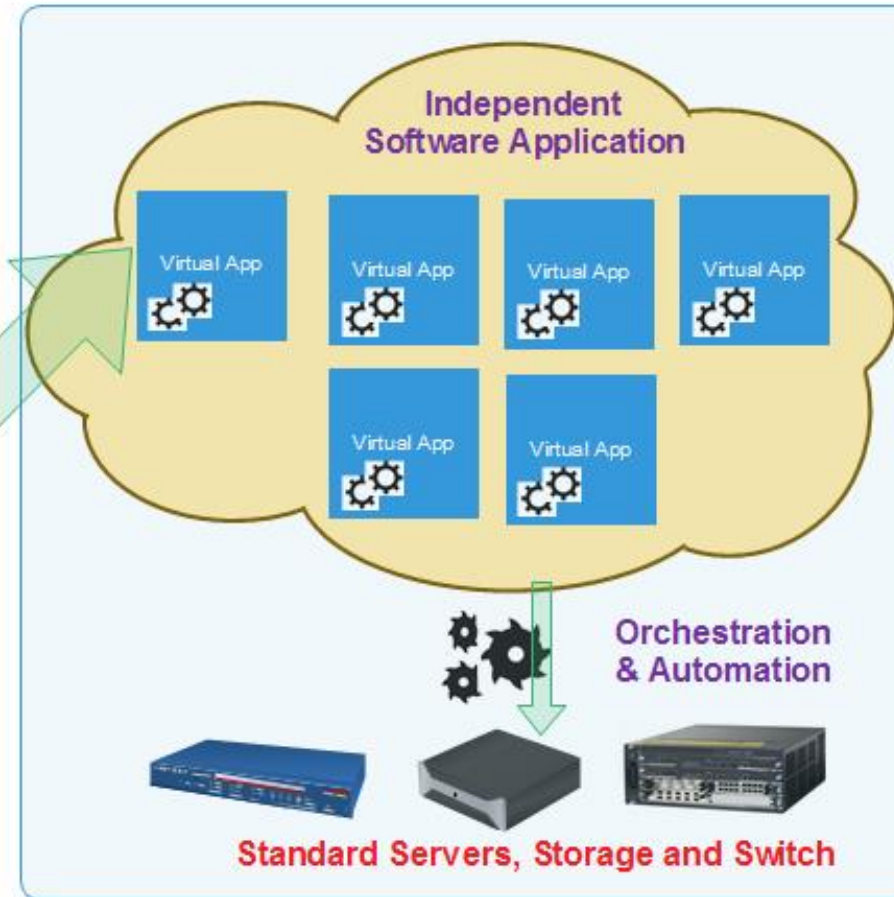
5G virtualizáció – SDN & NFV

Traditional Network Appliance Approach

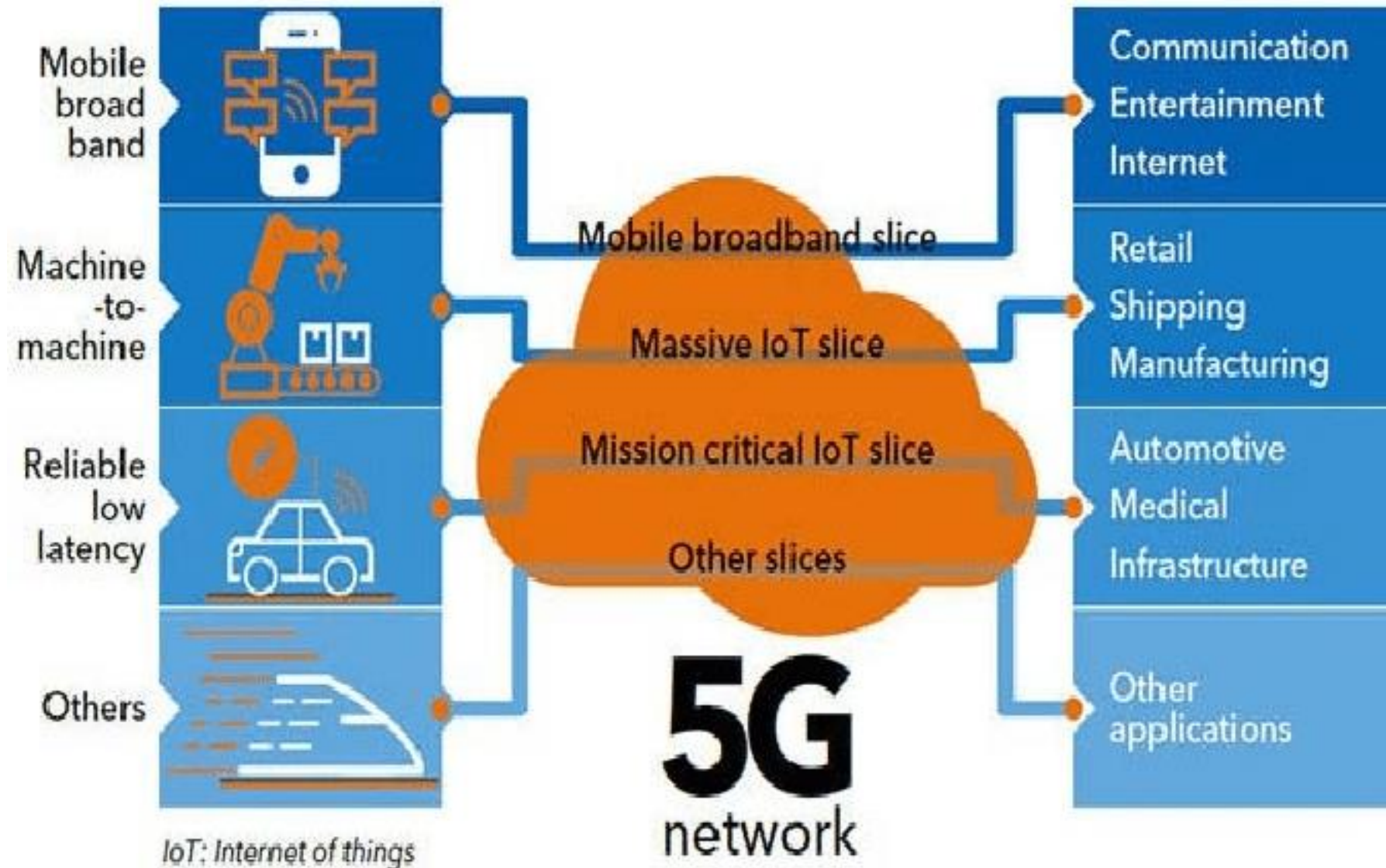

Network Virtualisation Approach

SDN – Software Defined Network
NFV – Network Function Virtualization

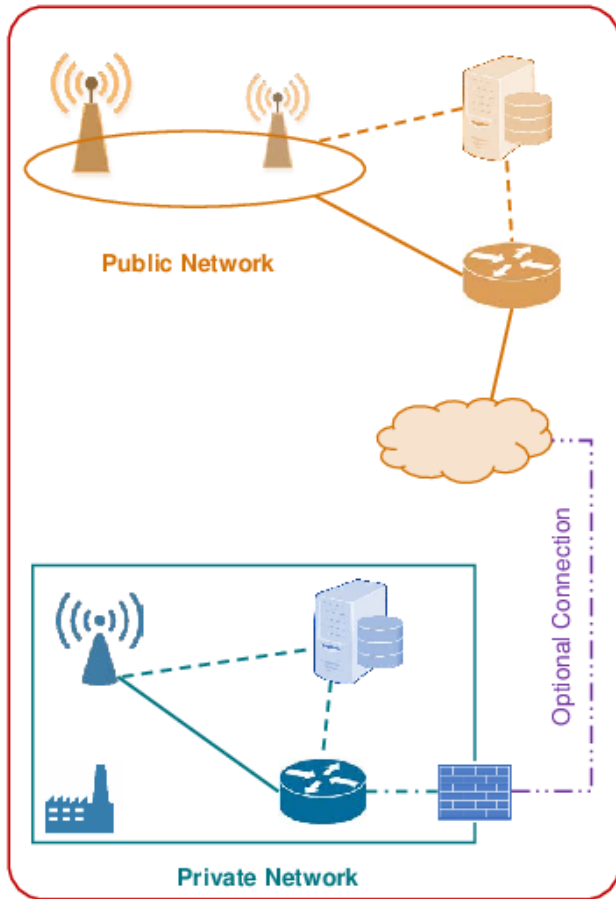
Hálózati szeletelés

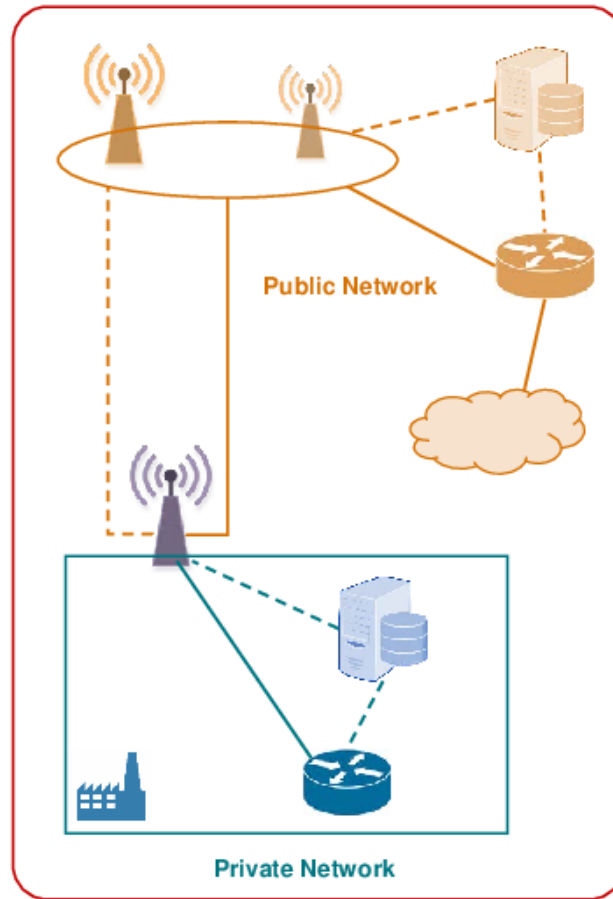
5G Fixed Wireless Access (FWA)

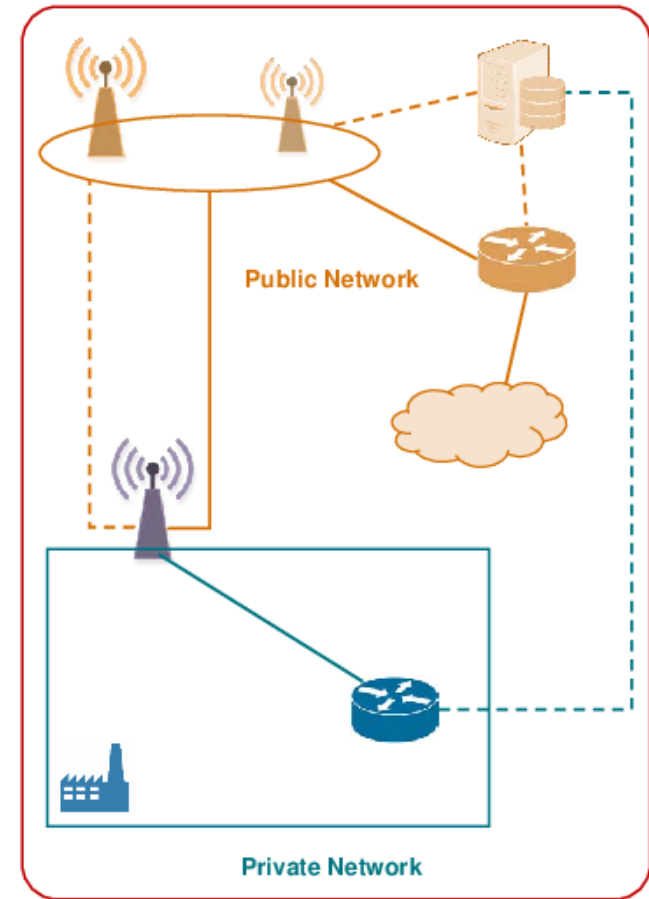
Privát 5G hálózatok

Standalone Private Deployment

Public-Private Shared RAN Deployment

Public-Private Shared RAN and Control-plane Deployment

----- Control-plane (public network)

----- Control-plane (private network)

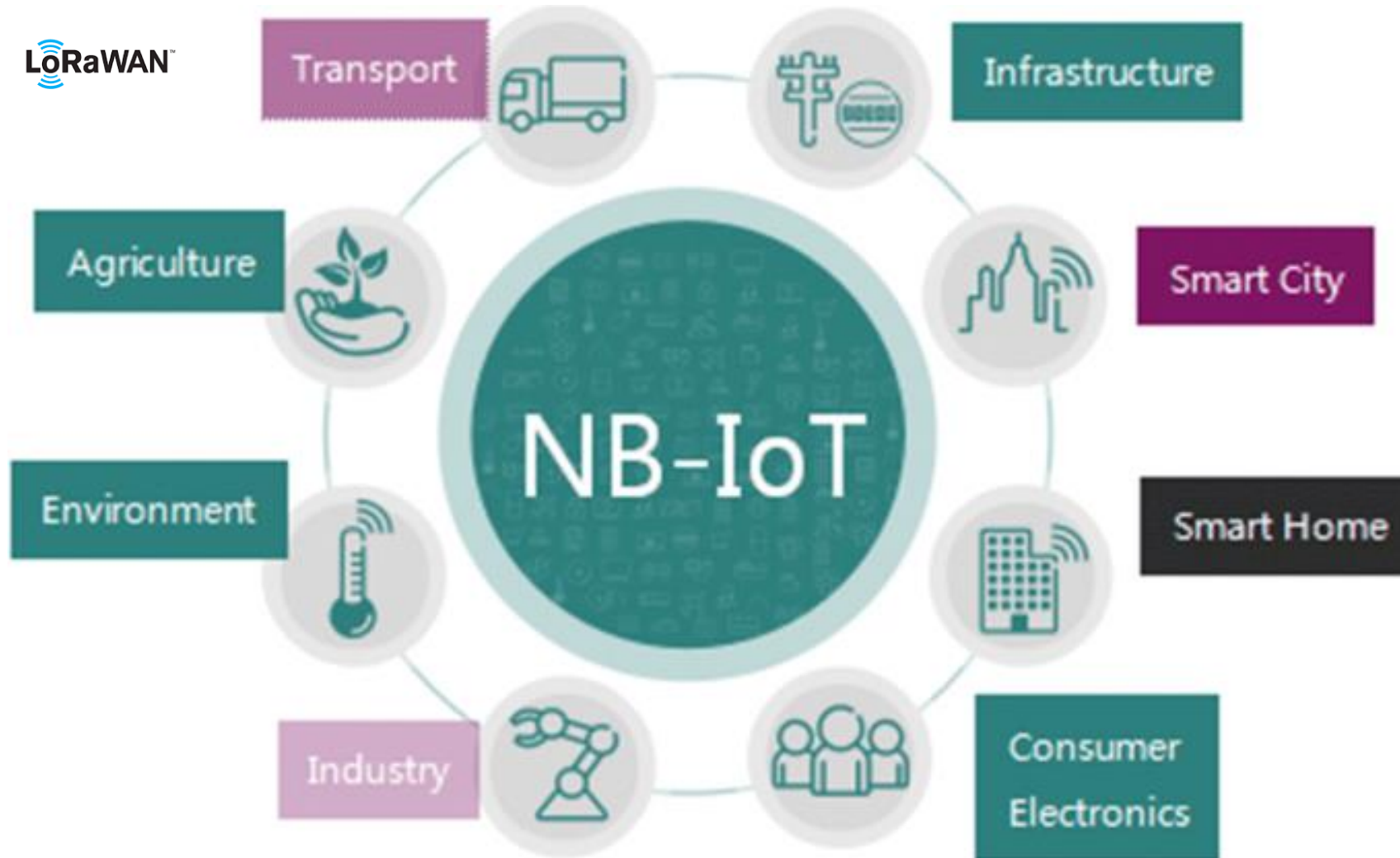
----- User-plane (public network)

----- User-plane (private network)

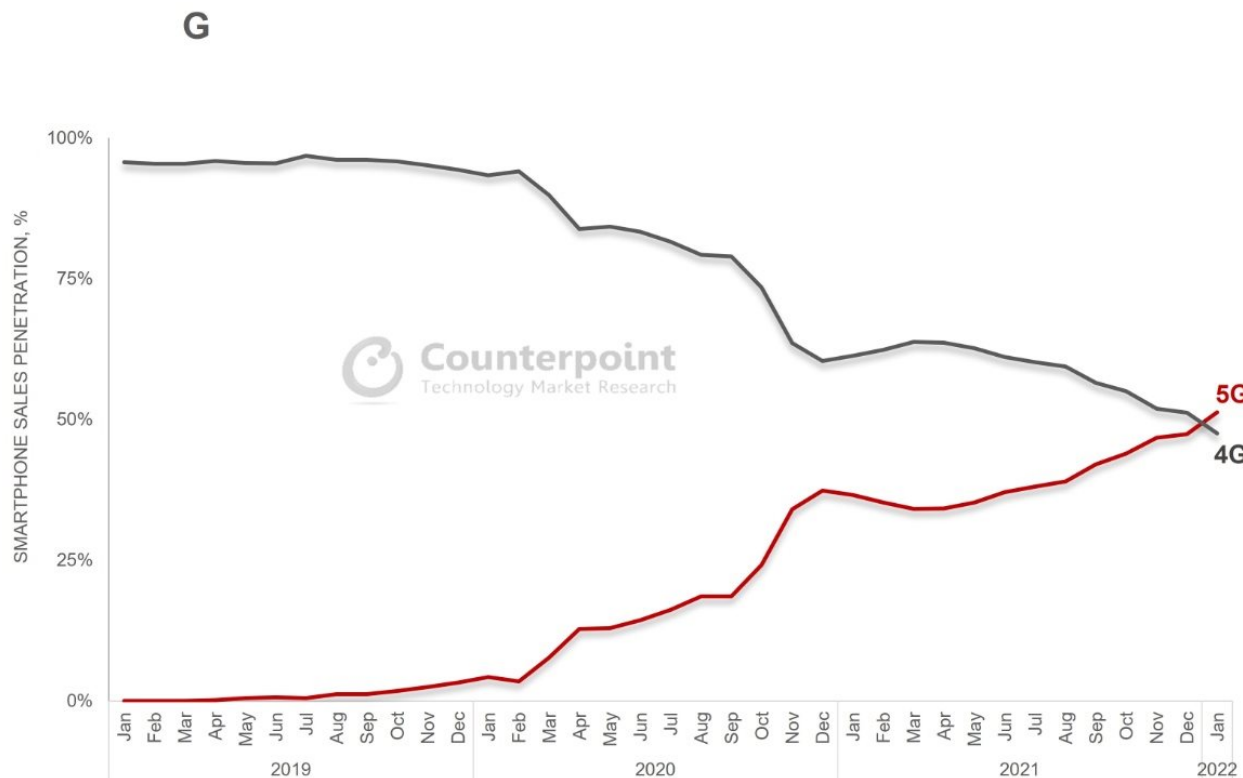

Accessible to both public and private networks

5G Internet of Things (IoT)

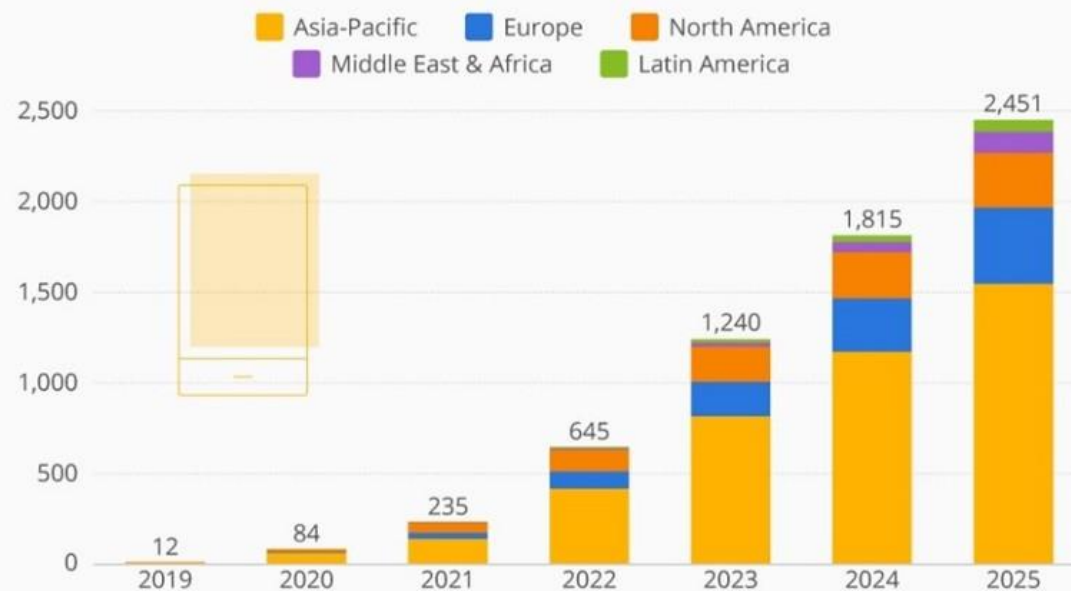
5G térhódítás

Source: Counterpoint's Global Monthly Handset Model Sales (Sell-through) Tracker, Jan 2022

Global 5G Adoption to Take Off in 2021

Forecast of 5G smartphone subscriptions by region (in millions)

Forecast as of November 2019
Source: Ericsson Mobility Report

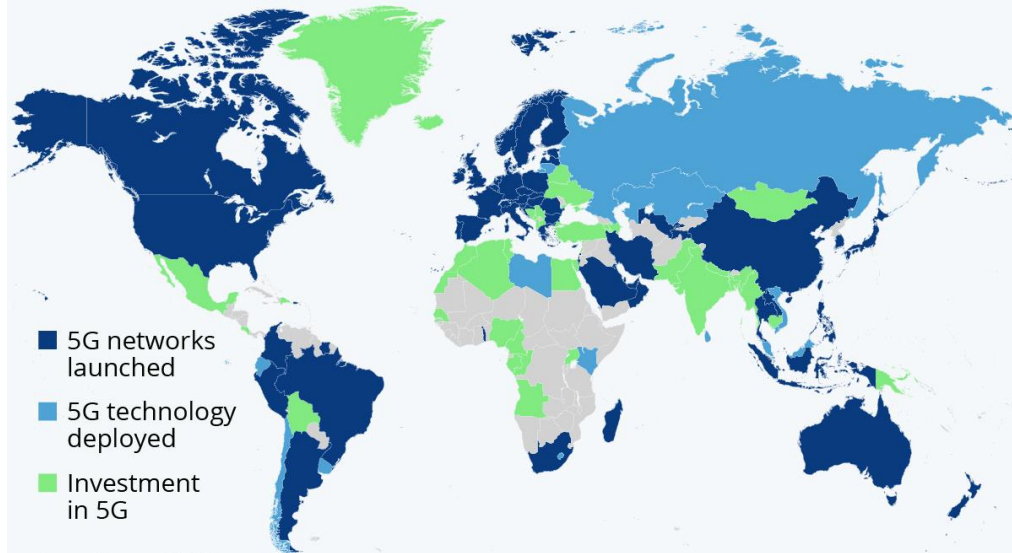

5G - Hol tartunk ma?

Where 5G Technology Has Been Deployed

Countries where 5G networks/technology have been deployed and where 5G investments have been made

As of June 2021
Source: GSA 5G Snapshot

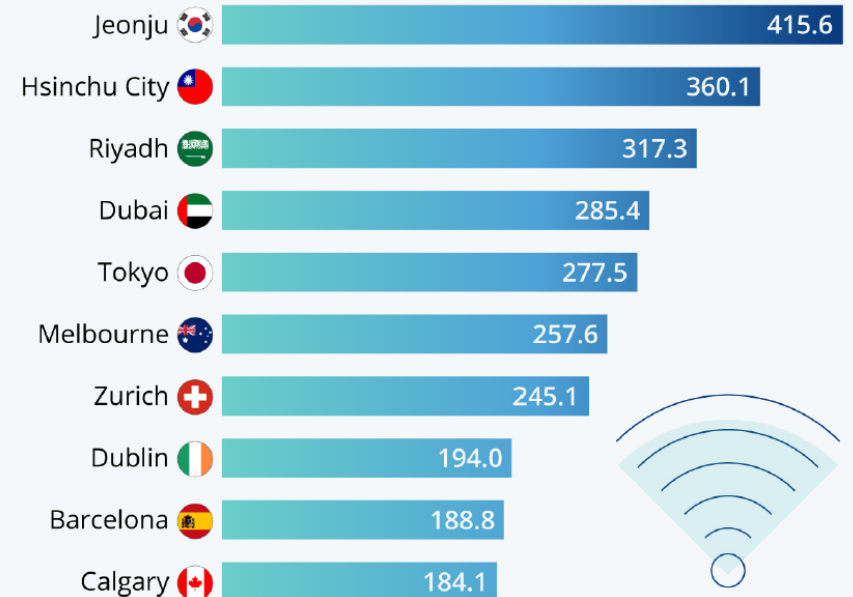

statista

5G hálózatok a világban

The Cities With The Fastest 5G Speeds

Cities with the fastest 5G download speeds globally in Mbps (Jan 01-Mar 31, 2021)

Source: OpenSignal

statista

Városi 5G sebességek

5G scénáriók és alkalmazások

Önvezető járművek

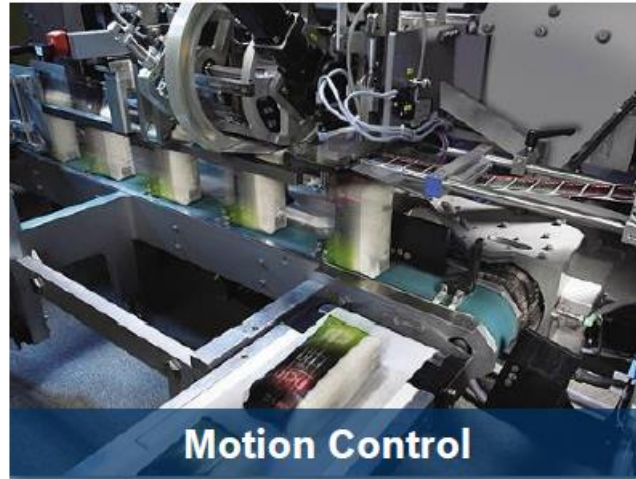

THE COMING FLOOD OF DATA IN AUTONOMOUS VEHICLES

- RADAR ~10-100 KB PER SECOND
- SONAR ~10-100 KB PER SECOND
- GPS ~50KB PER SECOND
- CAMERAS ~20-40 MB PER SECOND
- LIDAR ~10-70 MB PER SECOND

AUTONOMOUS VEHICLES 4,000 GB PER DAY... EACH DAY

Jövő Gyára – Ipar 4.0

Intelligens logisztika

Városi logisztika

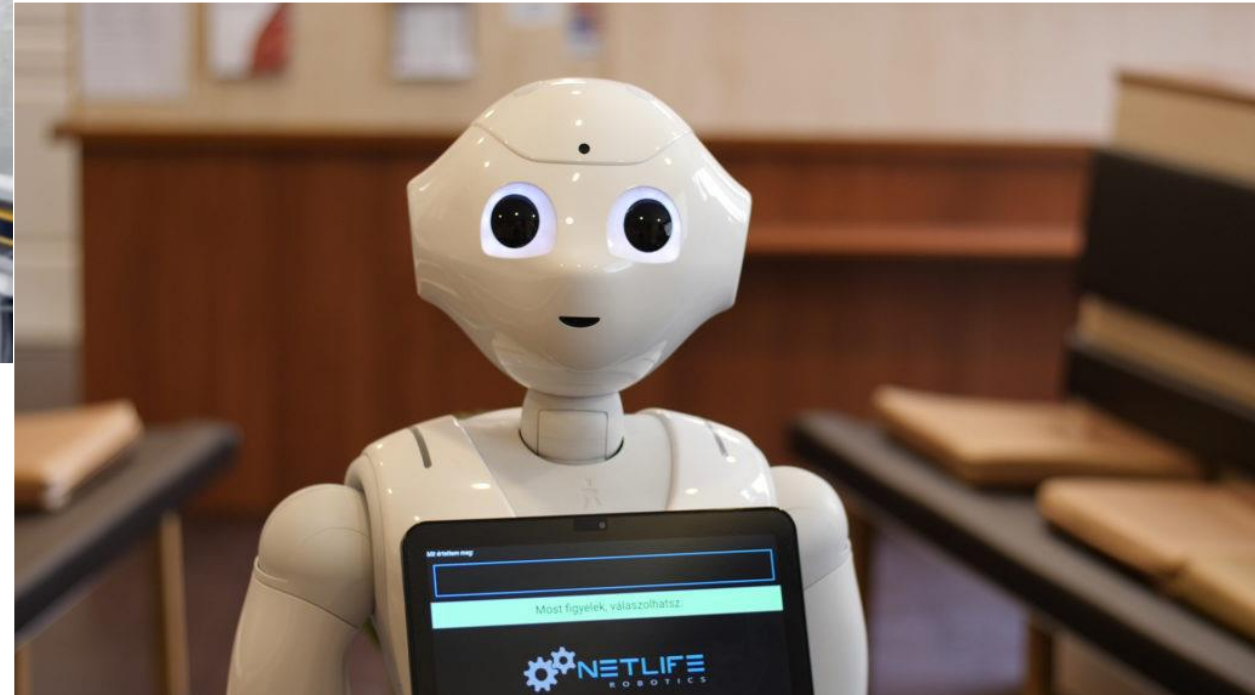

Intelligens targoncák

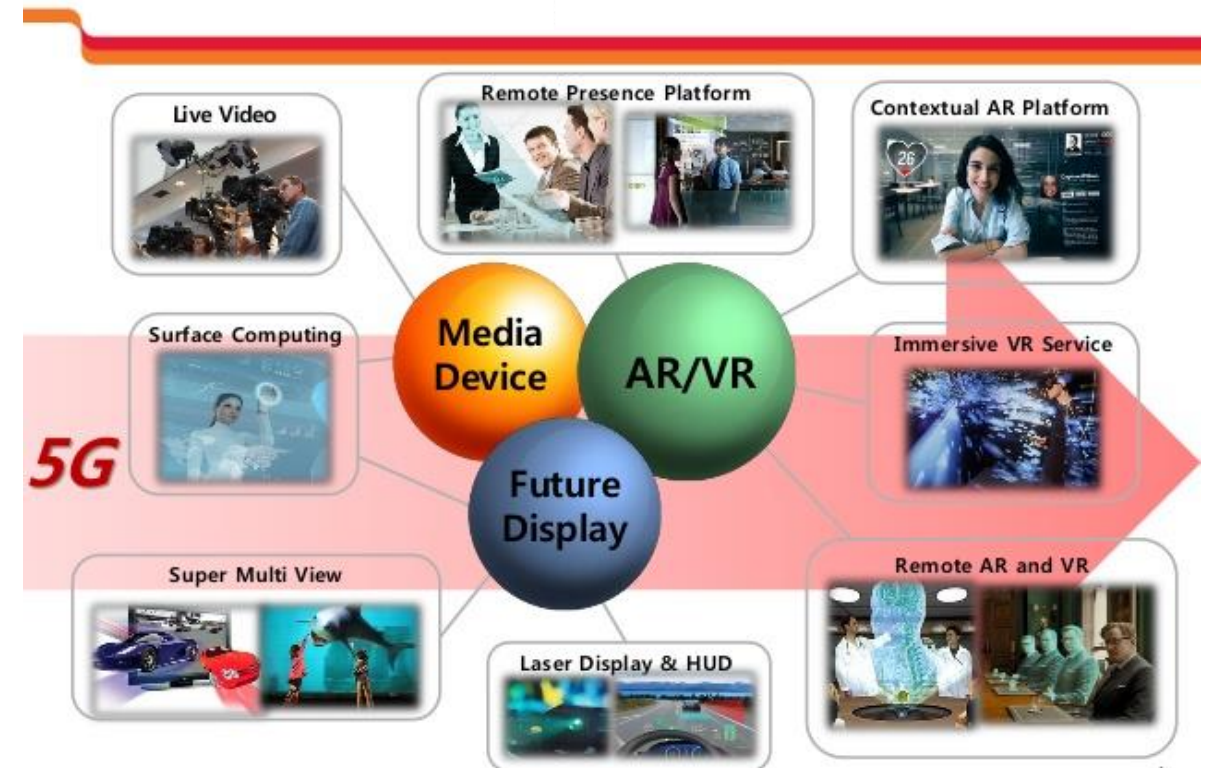
Robotika

- Ipari robotok
- Orvosi robotok
- Humanoid robotok

Virtuális/Kiterjesztett Valóság (VR/AR)

Drónok Internete

Flying cameras

Delivery

Public safety /
Disaster recovery

Precision Agriculture

Inspection in Oil,
Wind, Construction,
electrical industry

Defense

Egészségügyi megoldások

Telemedicina

Távdiagnosztika COVID-19 pandémia idején

Gépek távoli vezérlése

Teleoperation

**East-West Gate Intermodal
Terminal
Fényeslitke**

VR „telepresence car”

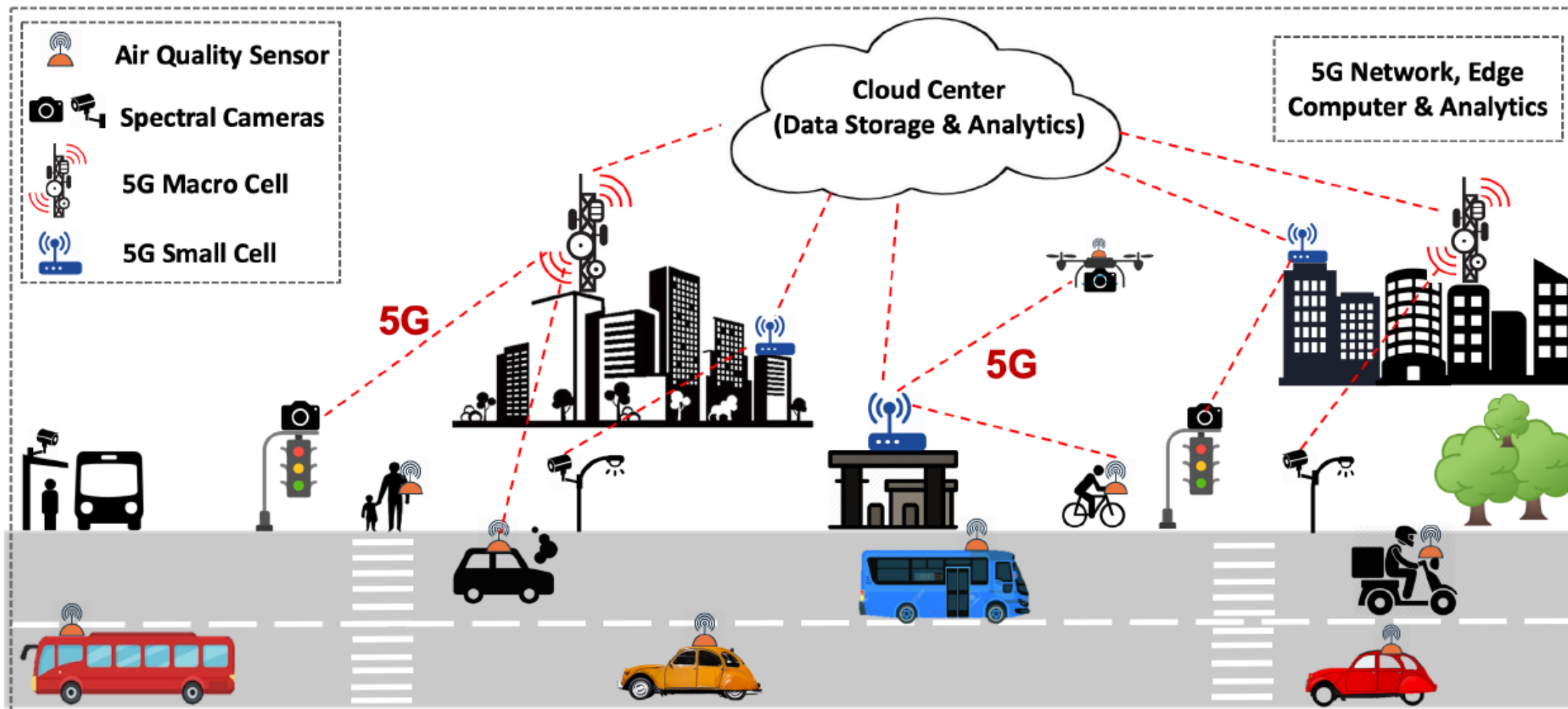

BME-Nokia 5G

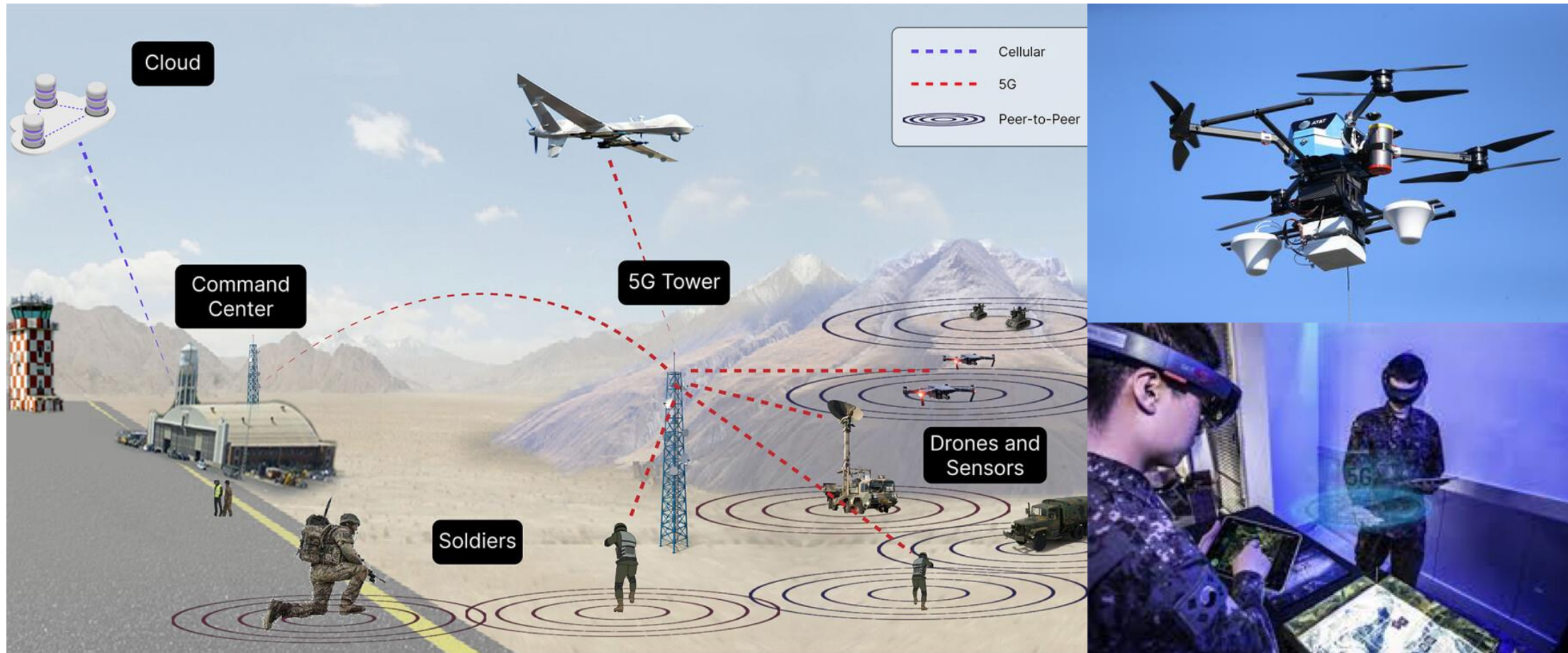
Kutatási és Innovációs Hálózat

a Vodafone támogatásával

„5G for Green” - Levegőminőség monitoring

5G védelmi technológiák

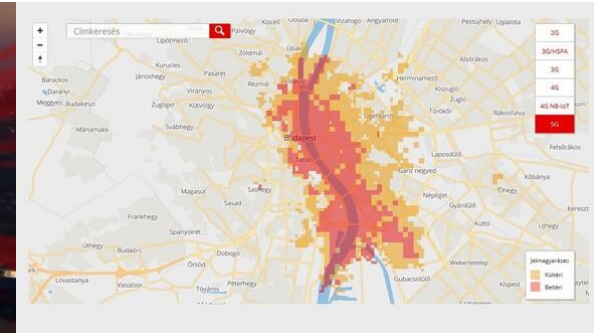
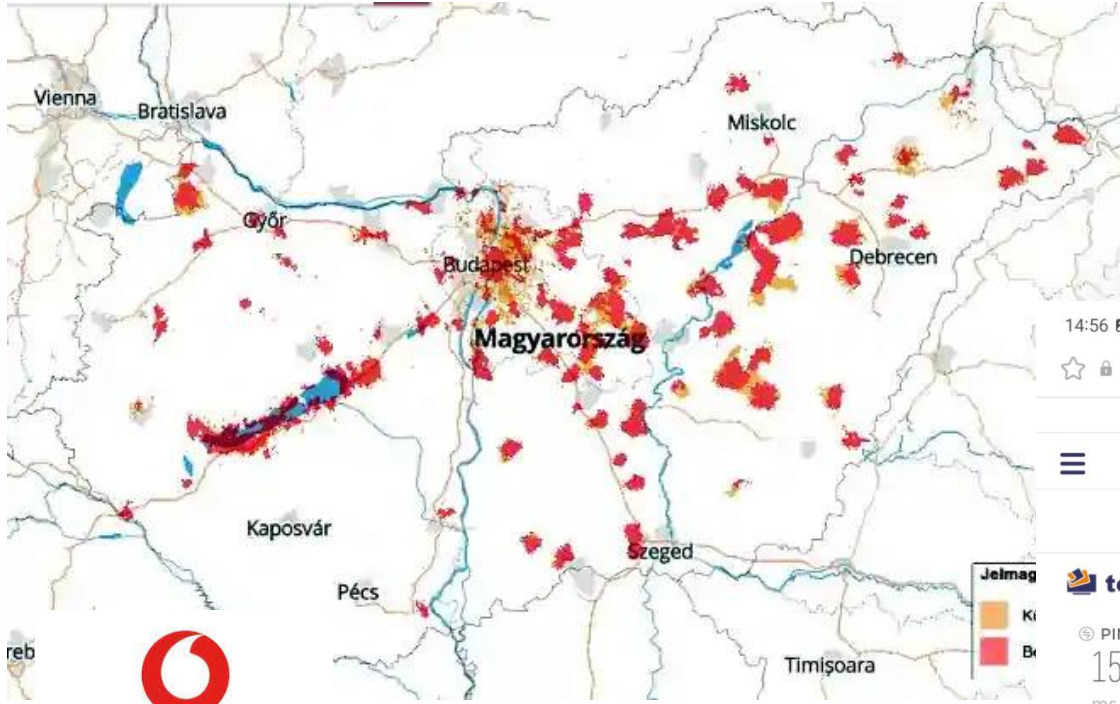

A hadsereg digitális transzformációja

5G szolgáltatások Magyarországon

5G hálózati lefedettség

14:56 74%

www.telenet.hu +36 70 463 7788

telenet.hu

INTERNET SEBESSÉGMÉRŐ

telenet.hu SPEEDTEST

PING: 15 ms

DOWNLOAD: 147.0 Mbps

JITTER: 3 ms

UPLOAD: 36.3 Mbps

2019. okt. 18.

Értékesített 5G-frekvenciablokkok	Magyar Telekom	Telenor	Vodafone	Összesen
700 MHz	20 MHz	10 MHz	20 MHz	50 MHz
2100 MHz	20 MHz	0 MHz	10 MHz	30 MHz
3600 MHz	120 MHz	140 MHz	50 MHz	310 MHz
Árverési összeg	54,24 milliárd Ft	35,6 milliárd Ft	38,65 milliárd Ft	128,49 milliárd Ft

Járműipari tesztpálya és 5G tesztkörnyezet

ZalaZone

5G Koalíció (5GK): alapítóinak közös szándéka alapján létrehozott, tagjainak önkéntes szakmai munkájára építő, szervezett jogi forma nélküli együttműködési fórum.

Létrejött 2017. június 19-én az Alapító Nyilatkozat aláírásával.

5GK célja, hogy

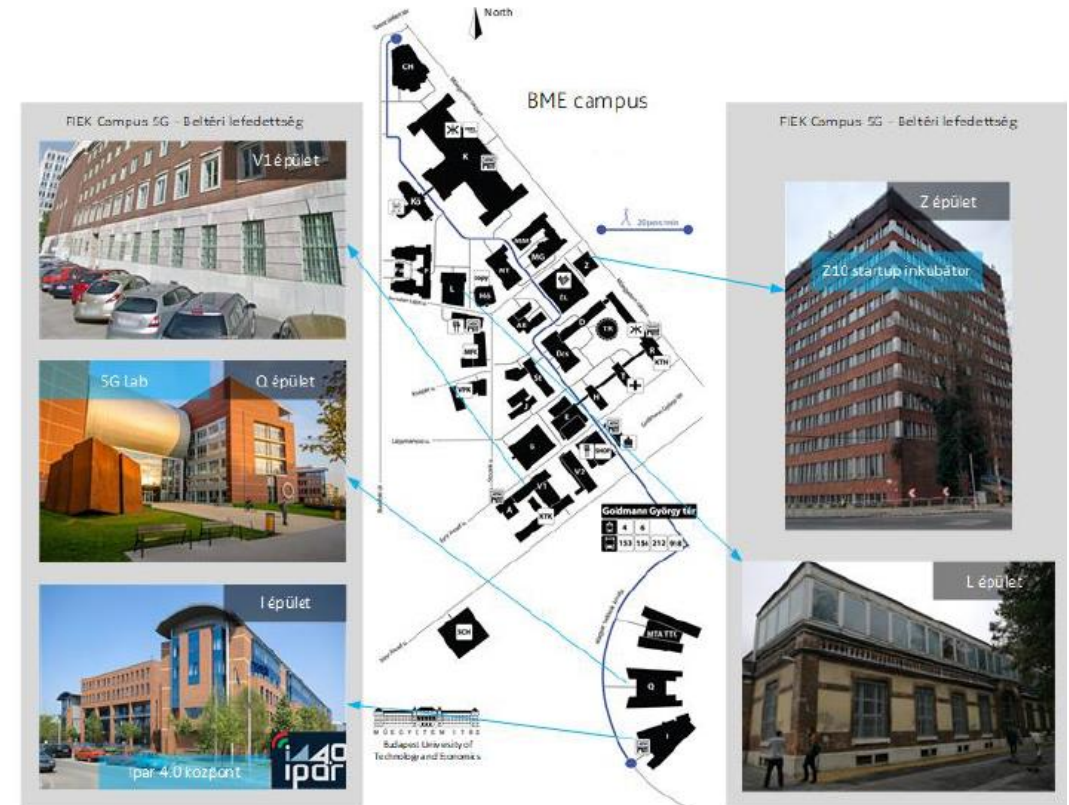
- **stratégiai és szakmai platformot** teremtsen a kormányzat, a kutatói szféra és a piaci szereplők számára a magyarországi 5G innovációkkal és fejlesztésekkel kapcsolatban;
- hozzájáruljon egy világszínvonalú **5G tesztkörnyezet** kialakításához; továbbá a magyarországi **5G stratégia** kidolgozásához és megvalósításához.

BME-Nokia 5G K+F Hálózat

BME-Nokia 5G Kutatási és Innovációs Hálózat

- 5G SA beltéri lefedettség a BME 6 épületében
- **Nokia** privát 5G platform
- **Vodafone** 3.5 GHz-es frekvencia tartományban (52 db pRRH)
- **Hálózat fő célja:**
  - 5G KFI tevékenység
  - 5G alkalmazások fejlesztések
  - rugalmas 5G K+F test- és demo tér
  - **5G/B5G fejlesztési tervek:**
    - beltéri/kültéri lefedettség bővítése
    - mmWave (28 GHz) hálózat

**Európa egyik legnagyobb
akadémiai beltéri privát 5G
hálózata!**

Oktatás és ipari alkalmazások fejlesztése

**IKT laboratóriumok
(Q., I. ép.)**

**PharmaTech Labor
(Ch. ép.)**

**Hajtáslabor
(V1. ép.)**

**Smart Power Lab
(V1. ép.)**

**Z10 Inkubátor
(Z. ép.)**

**Logisztikai Labor
(L. ép.)**

BME-Nokia 5G Lab

5G KFI prioritások:

- 5G média és nagyfelbontású „streaming” video továbbítása
- robotika, gépek és eszközök távoli vezérlése
- virtuális, kiterjesztett, és kevert valóság alkalmazások (VR/AR/MR)
- 5G hálózatba kapcsolt drónok, drónok internete
- Ambient Assisted Living (AAL), 3D „telepresence”
- 5G az Ipar 4.0-ban, IoT
- 5G-vel támogatott intelligens logisztikai alkalmazások

Kapcsolj a 6. sebességbe!

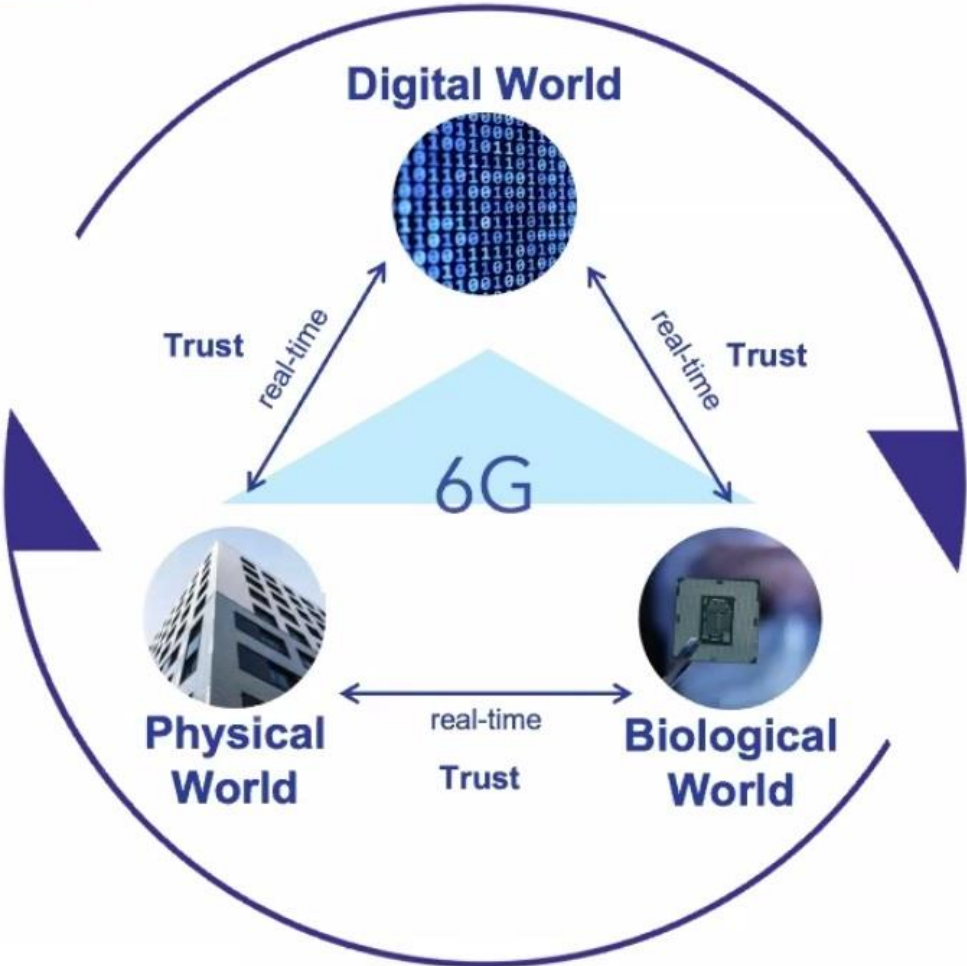

Miért kell 6G?

- 10 évente új generációs mobil technológia: **5G – 2020** → **6G – 2030**
- 1G-4G (2G/3G/4G) – **Egyéni felhasználók kiszolgálása** (beszédátvitel, mobil internet)
- 5G technológia – **Szélessávú mobil internet szolgáltatás (eMMB) és ipari szolgáltatási igények** kielégítése (mMTC, uRRLC)
- **5G technológiai korlátok, pl.:**
  - 2030-ra 125 milliárd eszköz kapcsolódik az internetre, amit az 5G nem tud kiszolgálni (1 millió kapcsolat/km²), ezért kapacitás bővítés szükséges
  - Nem nyújt nagyon megbízható (URLLC) és extrém nagy sáv szélességet (eMBB) nagyon sok eszköznek (mMTC)
  - 5G nem alkalmas fejlett VR/AR alkalmazások megvalósítására: késleltetés csökkentése szükséges (< 1 msec)
  - Telepresence és holografikus megjelenítés és kommunikáció: 100 GBps-Tbps adatátviteli sebesség, msec alatti késleltetés, amire az 5G nem képes
  - Alacsony beltéri 5G lefedettség, hatékony új megoldások szükségesek, pl. femtocells, WiFi és optikai kommunikáció integrációja

6G vízió

1 Tbps
data rates

0.1ms
air latency

CM level
positioning

1000 km/h
mobility

10^7 UE/km²
density

6G – „Hyperconnected” világ

Opportunity

Wireless connectivity offers **unlimited opportunities**

1980s – 2000s

Millions of
voice users

– 2020s

Billions of mobile
broadband users

– 2040s

Trillions of
connected objects

2G

3G

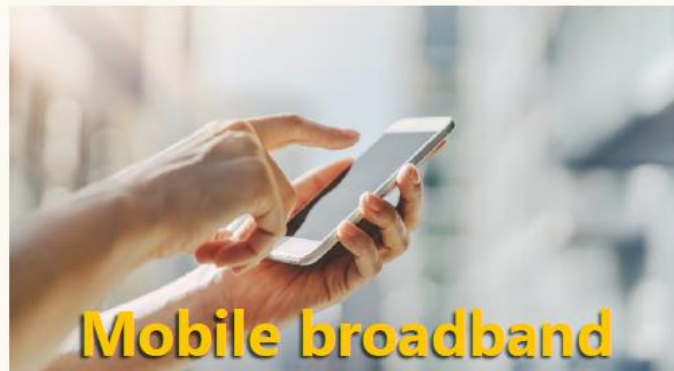
4G

5G

6G

Mobile voice

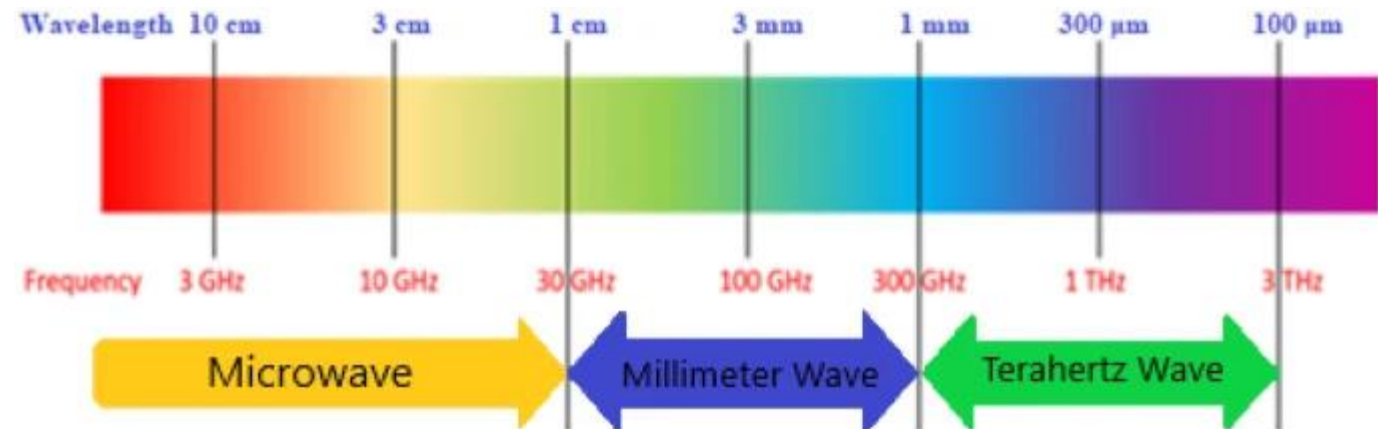
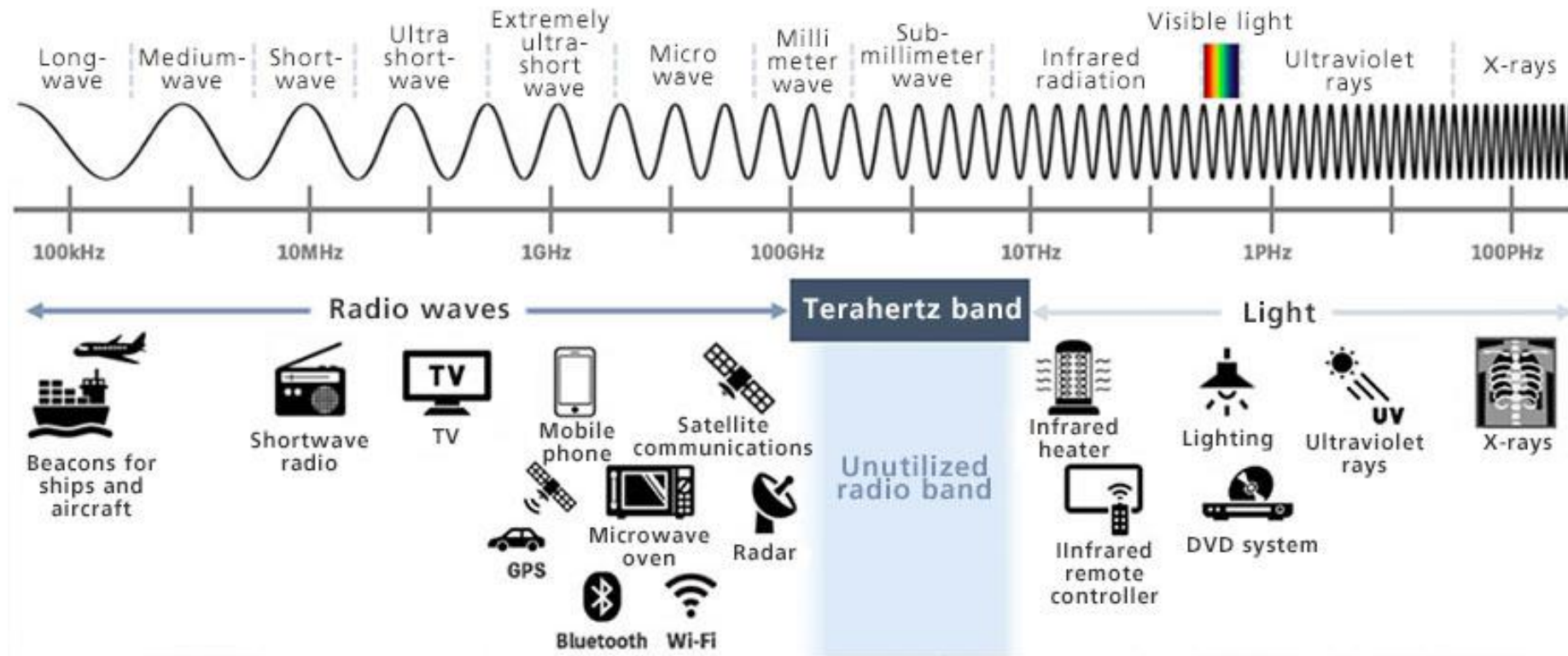

Mobile broadband

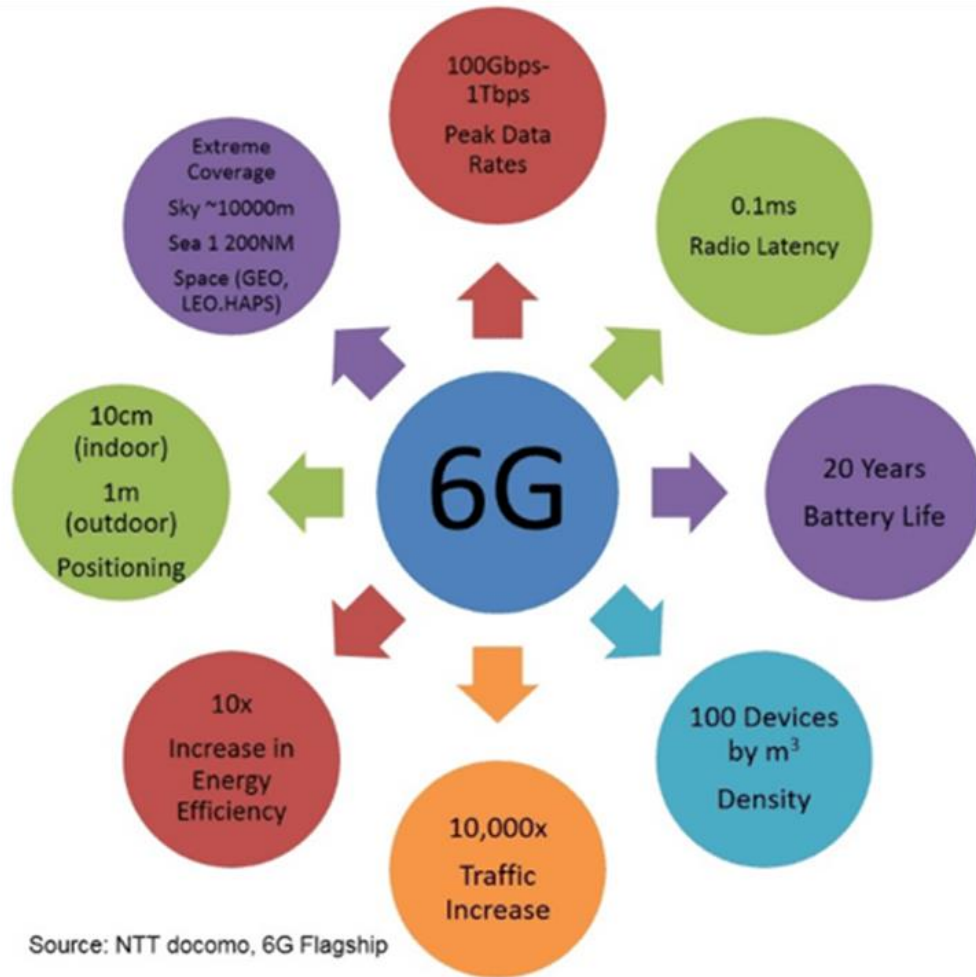

Wireless of everything

6G spektrum

6G műszaki követelmények

- Nem kizárólag rádiós technológia: magába foglal „non-RF” kommunikációs technikákat is (pl. optikai)
- **Működési frekvencia:** sub-6 GHz, mmWave, THz bands (300 GHz felett)
- **Adatsebesség:** 100 Gb/sec-Tb/sec
- **Késleltetés:** < 1 msec
- **Csatlakozási sűrűség:** 10 millió eszköz/km²

6G scenáriók és alkalmazások

Super-enhanced Mobile Broadband

100s Gigabytes in a second

3D video, UHD screens

Work and play in the cloud

Augmented reality

Industry automation

Mission critical application,
e.g. e-health

Self Driving Car

Smart Home/Building

Voice

Smart City

Evolution of 5G

Super-high Precision Positioning

Super-massive Connectivity

Super-reliable Low-Latency Communication

AI-powered Communications

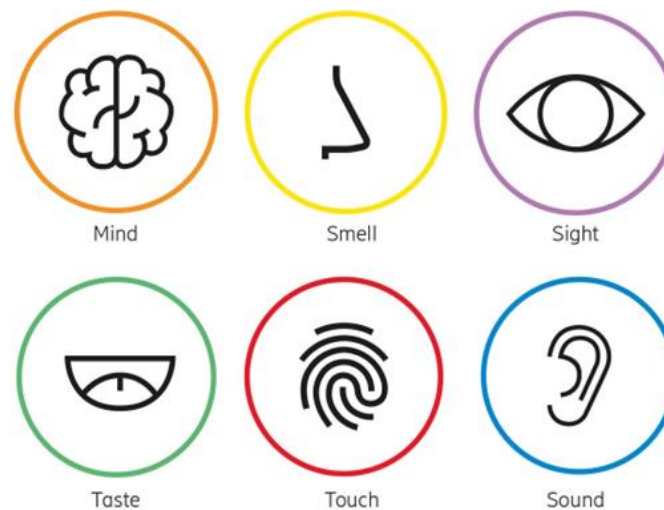

Tactile Internet – Távoli érintés

„Tapintható internet”: emberekkel és kiberfizikai rendszerekkel való távoli interakció, pl. robotsebészet.

Feltételek: nagyon alacsony késleltetés, nagy megbízhatóság, és tapintás, mint érzékelés.

Augmented Human

6G hálózati érzékelés és lokalizáció

6G mobil hálózat – „Network-as-a-Sensor”

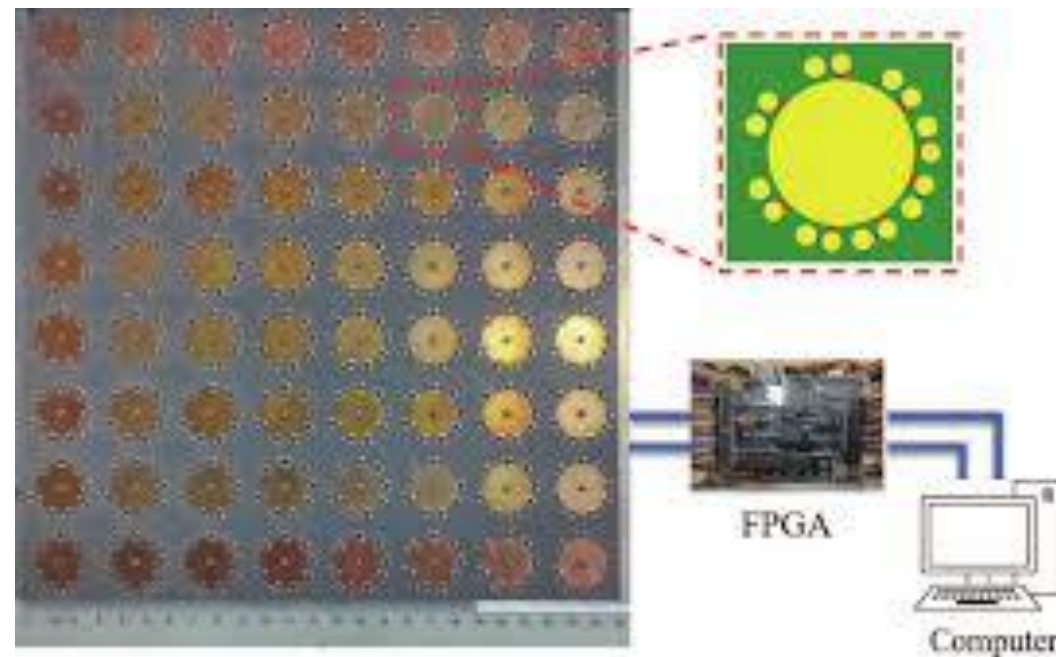
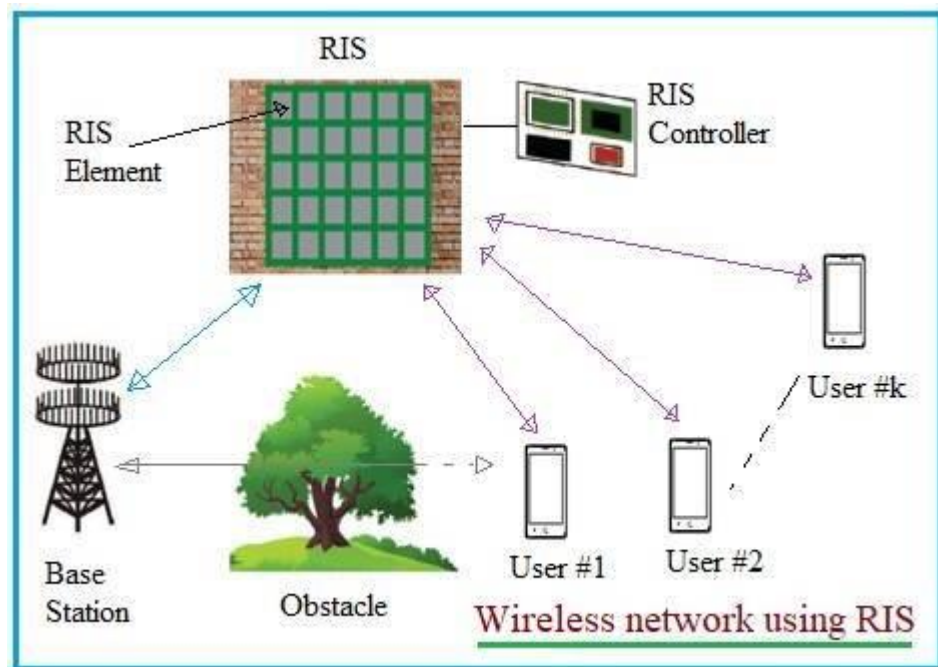
Integrált Érzékelés and Kommunikáció (ISAC):

- Nagy pontosságú lokalizáció és nyomkövetés
- Egyidejű képalkotás és helymeghatározás
- Kiterjesztett emberi érzékelés
- Gesztus és viselkedés felismerés

ISAC alkalmazások:

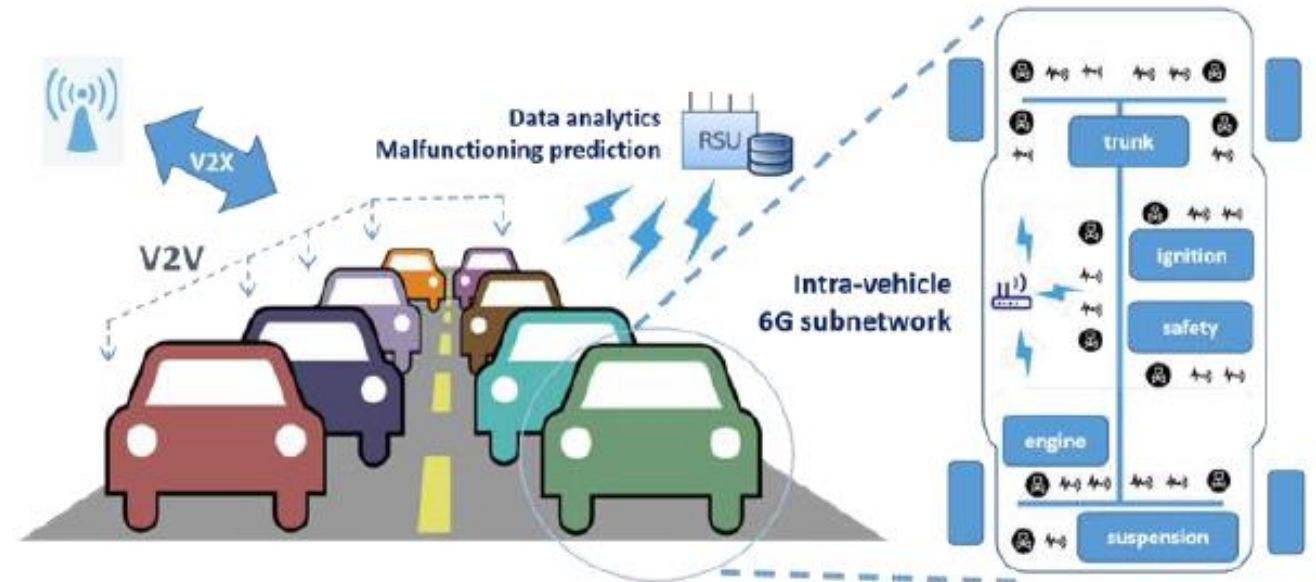
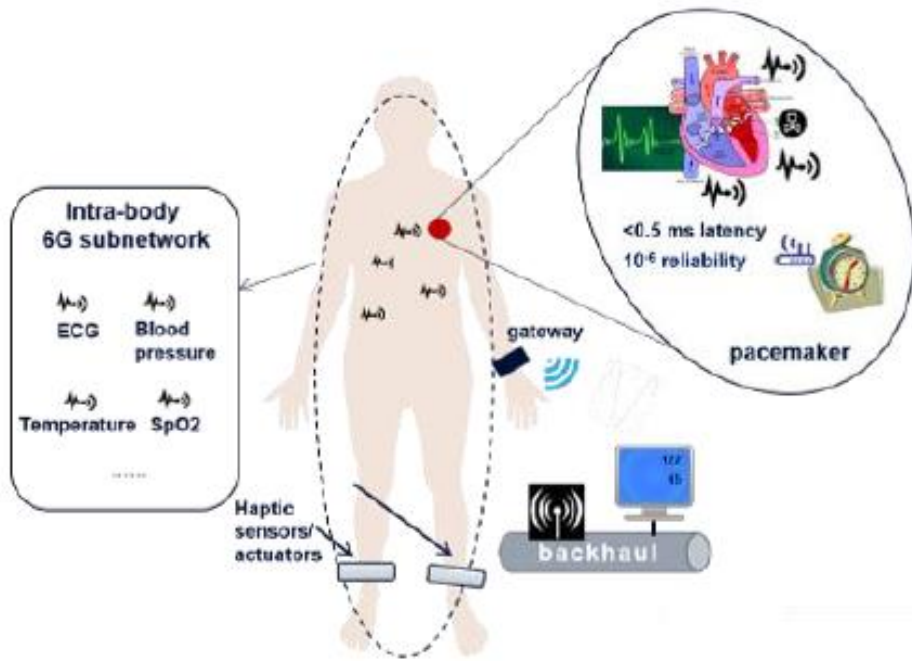
- Forgalom monitoring
- Gyalogos detektálása
- Parkoló autó érzékelése
- „Around the corner”
- Mozgásérzékelés

Intelligens metafelületek

Újrakonfigurálható intelligens felület (Reconfigurable Intelligent Surface-RIS) egy metaanyagból készült, programozható szerkezet, amellyel szabályozhatjuk az elektromágneses (EM) hullámok terjedését, a felület elektromos és mágneses tulajdonságainak változtatásával. Intelligens felületekkel módosíthatjuk a rádiócsatornák tulajdonságait.

Rövid hatótávolságú 6G hálózatok

Testen belüli kommunikáció

Fedélzeti kommunikáció

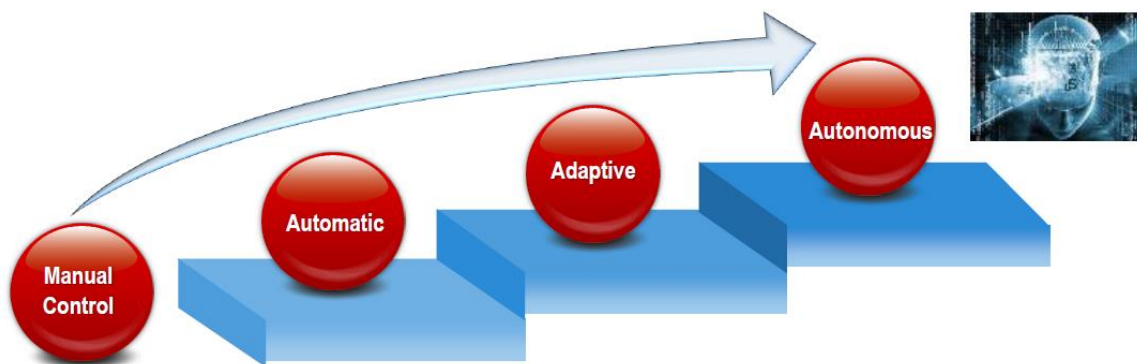
Holografikus kommunikáció és távjelenlét

Virtuális találkozó

6G és Mesterséges Intelligencia

6G autonóm hálózatok

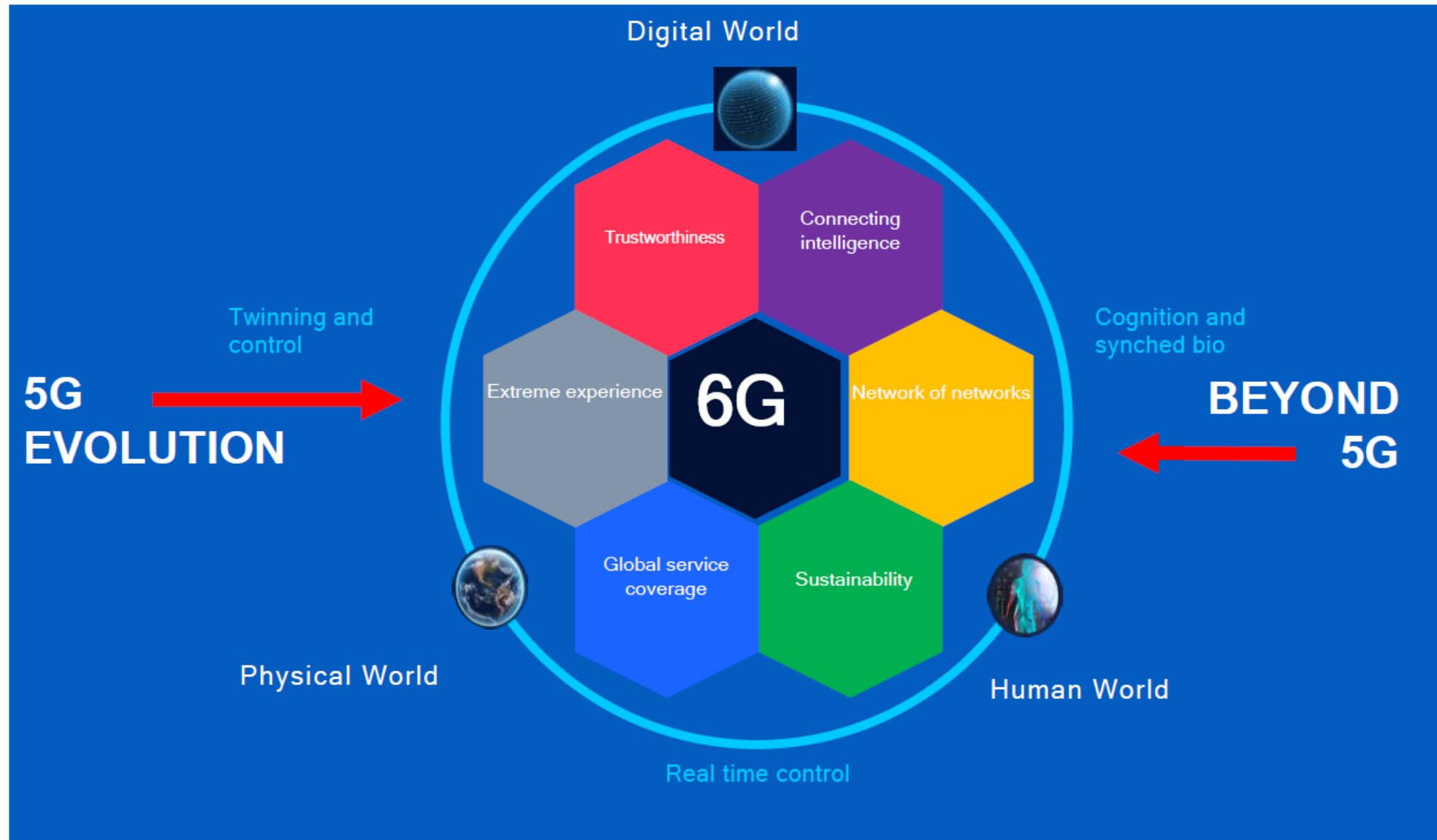
6G szabványosítási menetrend

6G timeline

- Az **EU 6G K+F programjában (SNS Partnerségi Program)** való részvételhez szükséges a magyar 6G K+F álláspont megfogalmazása, és az országos szintű K+F együttműködés.
- **BME kezdeményezés:** 6G K+F Munkacsoport felállítása az 5G Koalíció keretein belül (2022. ápr. 13.)
- **6G Munkacsoport feladata:** Hazai 6G K+F vízió elkészítése.

Mit hoz a jövő?

MATRIX

6G+MI: Metauniverzum és globális mesterséges intelligencia?

Köszönöm a figyelmet!

Németh Vilmos

BME VIK/5G Lab